

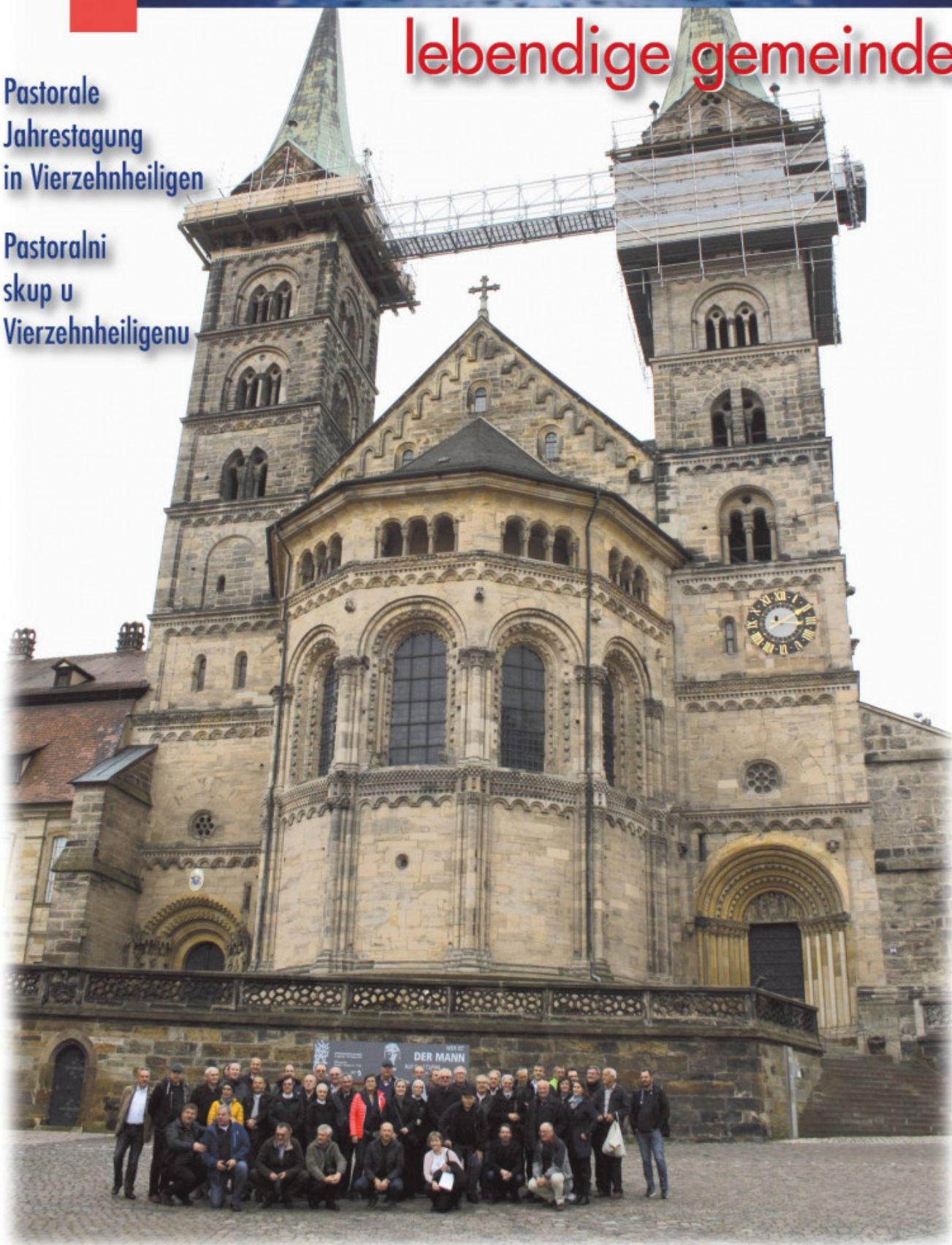
D 2384 E – 1,50€ – STUDENI/NOVEMBER 2017 – BR./NR. 11 (370)

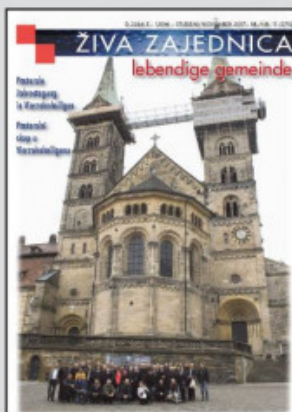
ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Pastorale
Jahrestagung
in Vierzehnheiligen

Pastoralni
skup u
Vierzehnheiligenu

Naslovnica:

Sudionici pastoralnog skupa ispred katedrale u Bambergu; snimio: A. Polegubić

ZIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:

Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:

Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Kristina Kovačević,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brikić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout & Bildbearbeitung:

Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:

DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:

VDD/Kroatenseelsorge in Deutschland
IBAN:

DE03 7509 0300 0006 4989 73

SWIFT-BIC: GENODEF1M05

Zadnja stranica:

Zalazak sunca u južnoj Hrvatskoj;
snimio: A. Polegubić

IZDVOJENO

VATIKAN

Papa primio u audijenciju nacionalne ravnateljice pastoralne selilaca

Papa Franjo primio je 22. rujna u Apostolskoj palači u Vatikanu u audijenciju nacionalne ravnateljice

pastoralne selilaca, koji su sudjelovali na susretu koji se od 21. do 23. rujna održao u Rimu, u organizaciji Vijeća europskih biskupskih konferencija. Na skupu je sudjelovao kao predstavnik Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu dr. Tomislav Markić, koji je izvijestio o broju tražitelja azila u R. Hrvatskoj, ali i o velikom broju novih hrvatskih iseljenika, koji su u protekle tri godine iselili iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Majčinska ljubav Crkve prema braći i sestrama migrantima mora se konkretno pokazati u svim fazama migracijskog iskustva, od odlaska na putovanje do dolaska i povratka, tako da sve crkvene mjesne stvarnosti na njihovu putu budu protagonisti jedine misije, svaka prema vlastitim mogućnostima. „Prepoznavanje i služenje Gospodinu u tim članovima njegova 'hodočasničkog naroda' je zajednička odgovornost svih krajevnih Crkvi“, rekao je Papa pozivajući na stalno, koordinirano i djelotvorno zauzimanje.

U svom obraćanju Papa je izrazio svoju zabrinutost zbog znakova nesnošljivosti, diskriminacije i ksenofobije koje se susreću u različitim dijelovima Europe primijetivši kako često razlog tomu treba tražiti u „nepovjerenju i strahu od drugog, drugačijeg, stranca“. „Još me više zabrinjava“, nastavio je Papa, „žalosna činjenica da ni same naše katoličke zajednice u Europi nisu lišene tih reakcija obrane i odbacivanja, opravdane neodređenom 'moralnom dužnošću' očuvanja izvornog kulturnog i vjerskog identiteta. Crkva se proširila na sve kontinente kroz 'migraciju' misionara koji su bili uvjereni u univerzal-

nost poruke spasenja Isusa Krista, upućene muškarcima i ženama svih kultura“, podsjetio je Papa dodavši: „U po-

Papa Franjo i dr. Tomislav Markić, ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu

vijesti Crkve je bilo napasti ekskluzivnosti i duhovne skučenosti, ali nam je Duh Sveti uvijek pomogao da ih nadvladamo, jamčeći stalnu otvorenost prema drugome, kojeg se promatra kao konkretnu mogućnost rasta i obogaćivanja. Isti taj Duh Sveti Duh, u to sam siguran, pomaže nam i danas sačuvati stav povjerljive otvorenosti, koji nam omogućuje svladati svaku prepreku i svaki zid“.

S čisto ekleziološke perspektive, dolazak toliko braće i sestara u vjeri pruža Crkvama u Europi još jednu priliku da potpunije shvate svoje katolištvo, sastavni element Crkve koju svake nedjelje ispovijedamo u Vjeronanju. Usto, posljednjih godina mnoge krajevine Crkve u Europi obogaćene su prisutnošću katoličkih migranata koji su donijeli svoje pobožnosti i liturgijsko i apostolsko oduševljenje. Iz misiološke perspektive ovdobni migracijski tokovi predstavljaju novu misionarsku „granicu“, povlaštenu priliku za naviještanje Isusa Krista i njegova Evanđelja, a da se pritom ne izlazi iz vlastitog okruženja, kao i za konkretno svjedočenje kršćanske vjere u ljubavi i dubokom poštivanju prema drugim vjeroispovijestima. Susret s migrantima i izbjeglicama drugih vjeroispovijesti i religija plodno je plodno tlo za razvoj istinskog i obogaćujućeg ekumenskog i međureligijskog dijaloga, rekao je Papa u svom obraćanju nacionalnim ravnateljima pastoralne selilaca.

IKA

U OVOM BROJU

● VIERZEHNHEILIGEN

Pastoralni skup o sakramentu bolesničkog pomazanja

str.

6

● OBLJETNICE: HKM LUDWIGSHAFEN

Pedeset misijskih godina

str.

10

● DUHOVNA DJELA MILOSRDA

Zarobljenike i prognanike pomagati

str.

12

IZ CRKVE U SVIJETU

Ljubavna priča svetaca s Bogom

Katolička Crkva 15. listopada dobila je 35-ero novih svetaca, a istoga je dana papa Franjo najavio održavanje nove Biskupske sinode.

4 i 24

IZ CRKVE U DOMOVINI

Odgoj i obrazovanje su temelj opstanka

5

MLADI I MEDIJI

Medijska pismenost i suvremena propaganda

Posljednjih godina svjedočimo o alarmantnom valu lažnih vijesti, dezinformacija i propagande koji se temelje na nepostojećim argumentima, a brzo se šire internetom.

23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

Pfr. I. Komadina: Sankt Martin

13

„Ako je bolest ozbiljnija, kršćanin bi trebao primiti bolesničko pomazanje, sakrament koji bolesnika jača u fizičkom i duhovnom smislu.“

Dragocjena tema o sakramentu bolesničkog pomazanja

Hrvatski svećenici, trajni đakoni i pastoralne suradnice i suradnici iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Zapadne Europe promišljali su od 9. do 12. listopada na svom godišnjem pastoralnom skupu u Vierzehnheiligen u Bamberga o sakramentu bolesničkog pomazanja. Skup se održao u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni. Predavanja su o toj sve izazovnijoj temi održali prof. dr. Ivan Karlič i doc. dr. s. Valerija Kovač s KBK-a u Zagrebu. „Ako je bolest ozbiljnija, kršćanin bi trebao primiti bolesničko pomazanje, sakrament koji bolesnika jača u fizičkom i duhovnom smislu“, istaknuo je dr. Karlič.

U toj je prilici delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina izrazio radost zajedništva i međusobnog susreta u promišljanju o toj izazovnoj temi. Predsjednik Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu, sarajevski pomoćni biskup

mons. Pero Sudar je istaknuo: „Domovinskoj Crkvi, biskupima, svećenicima i narodu stalo je do onoga što vi radite, a to je da pomazete da se naš svijet ne izgubi u inozemstvu u duhovnom smislu, ali i da ne prekine osjećajnu i realnu vezu s domovinom. Svi smo mi na istom djelu Božje ljubavi prema čovjeku i ostvarenju njegova kraljevstva u čovjeku“, istaknuo je. Skup će se sljedeće godine od 24. do 28. rujna održati u Sarajevu, u Bosni i Hercegovini. „Dobrodošli u Sarajevo na susret sljedeće godine! Mi od tog dijela naše domovine nemamo pravo odustati, ne samo u ime prošlosti koja je krvlju plaćena, nego u ime budućnosti hrvatskog naroda kao cjeline“, istaknuo je mons. Pero Sudar.

Tijekom skupa, predavači su odgovarali na pitanja sudionika, a čula su se i iskustva iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Zapadne Europe povezana s tom važnom temom.

Urednik

Iz delegatove Poruke

Sveti Martin

Sveti je Martin rođen oko 316. godine u Sabariji, današnjoj Mađarskoj. Prema legendi sv. Martin nije želio postati biskup. Kako mu se u životu sve posložilo drukčije nego je želio, odlučujući u njegovu životu bio je upravo njegov plašt. Djetinjstvo je proveo uz oca u jednom vojnom garnizonu u Paviji. Protiv njegove volje, unovačili su ga u carsku gardu. Usred zime našao se pred vratima grada Amiens u Galiji te je susreo siromaha prosjaka, koji je od njega zatražio milostinju. Nemajući kod sebe novca, a gledajući prosjaka kako se smrzava, odrezao je polovicu svoga vojničkog plašta da ga zaogrne. Legenda pripovijeda da je sljedeće noći ugledao Isusa koji je bio odjeven u polovicu njegova ogrtača. I čuo je kako je Isus govorio anđelima: „Martin koji je tek na putu da bude pokršten, odjenuo me ovim ogrtačem.“ Smatra se jednim od najvećih biskupa.

Napustio je vojničku službu, vratio se kući i nakon priprave dao

se krstiti. Želio je biti misionar u svojoj domovini, boriti se protiv poganstva i krivovjerja. Na kršćanstvo je obratio i svoju majku. Na kratko vrijeme povukao se u samostništvo na otoku Gallinaru, da bi potom pošao u Poitiers, gdje ga je biskup Hilarije zaredio za svećenika. Darovao mu je kuću u mjestu Liguge, koju je Martin pretvorio u samostan, želeći svoj život provesti u samoći i molitvi. Godine 371. preminuo sveti Hilarije, a grad Tours nije pronašao nikoga boljega tko bi ga mogao naslijediti osim Martina. Tako je Martin: vojnik iz prisile, redovnik po odabiru, morao radi dužnosti postati biskup. Bio je sjajan pastir. Jako su ga voljeli siromasi i nevoljnici kojima je uvijek bio bliz. Utemeljio je samostane u Ligugeu i u Marmoutieru, svega nekoliko kilometara od Toursa, koji je postao prvim središtem redovničkog života u Francuskoj. Umro je 8. studenoga 397. Zaštitnik je Francuske, vojnika, konjanika, siromašnih, prosjaka, putnika i vinogradara (prema: Josip Antolović SJ, www.bitno.net).

Vaš vlč. Ivica Komadina, delegat

„Ljubavna priča“ svetaca s Bogom

Katolička Crkva 15. listopada dobila je 35-ero novih svetaca, a istoga je dana papa Franjo najavio održavanje nove Biskupske sinode.

Katolička Crkva 15. listopada dobila je 35-ero novih svetaca, a istoga je dana papa Franjo prije molitve Andeoskog pozdravljenja najavio održavanje nove Biskupske sinode. Sinoda koja će se održati u listopadu 2019. u Vatikanu izuzetno je važna i jamačno jako zanimljiva i širem društvenom, a ne samo crkvenom kontekstu. Riječ je, prema najavi Svetoga Oca, o Biskupskoj sinodi za područje Amazone koje je od osobite važnosti za cijeli planet. Mnogi znanstvenici, posebno klimatolozi, ističu da je to područje – koje se i naziva „plućima svijeta“ – važno ne samo za sadašnjost, nego i za budućnost planete zemlje. „Prihvaćajući želju nekih biskupskih konferencija Latinske Amerike, kao i glas raznih pastira i vjernika iz drugih krajeva svijeta, odlučio sam sazvati Posebno zasjedanje Biskupske sinode za Panamazonsko područje, koje će se održati u Rimu u listopadu 2019. Glavni cilj toga sazivanja je otkriti nove putove za evangelizaciju toga dijela Božjega naroda, posebno domorodaca, koji su često zaboravljeni i bez perspektive spokojne budućnosti, također zbog krize Amazonske prašume, pluća od kapitalne važnosti za našu planetu. Novi sveci neka zagovaraju ovaj crkveni događaj kako bi u poštivanju ljepote stvorenoga svi narodi zemlje slavili Boga, Gospodina univerzuma, i da prosvijetljeni od Njega hodaju putovima pravde i mira“, rekao je Papa koji je i ranije višekratno iznosio zamisao o potrebi održavanja svjetskoga zasjedanja biskupa za područje Amazone, kako krajem rujna u razgovoru s ekvadorskim biskupima u Vatikanu, isto tako u svibnju peruanskim biskupima. Glavni tajnik Ekvadorske biskupske konferencije Rene Coba Galarza 25. rujna rekao je da je Papi stalo do kršćanskoga navještaja u poštivanju domorodačkog stanovništva. Evanđelje se mora prenositi tako da se „nogama ne gazi uvjerenja i svjetlozamor amazonskih plemena. Katolička Crkva mora tim narodima pružiti pomoć, ali pri tome mora poštivati njihov identitet“, dodao je Coba. I tijekom svoga pohoda Kolumbiji početkom rujna papa Franjo je osobno upozorio bi-

ske te zemlje da Crkvu u Amazoni ne prepuste sebi samoj. Dosljedan u zauzimanju za one koji su odbačeni od svijeta i koji su na rubovima društava po svijetu, Sveti Otac podsjetio je i na „Međunarodni dan borbe protiv siromaštva“ 17. listopada: „Siromaštvo nije sudbina: ona ima uzroke koje treba priznati i ukloniti, kako bi se častilo do-

Gospodin nas želi, traži nas i poziva, i ne zadovoljava se da mi samo ispunimo dobre obveze i poštujemo njegove zakone, već s nama želi pravo i istinsko životno zajedništvo, odnos sačinjen od dijaloga, povjerenja i opraštanja, istaknuo je papa Franjo.

stojanstvo mnoge braće i sestara, po primjeru svetaca.“ Prije podne papa Franjo predvodio je misno slavlje na kojemu je svetima proglasio 35-ero novih svetaca Katoličke Crkve. Među njima su i brazilski i meksički mladi koje su ubili protestanti u 17. stoljeću. Riječ je o prvim svetim mučenicima te zemlje, kojima su pribrojeni i novi sveci iz Španjolske svećenik Faustino Miguez Gonzalez (1831–1925) i Italije kapucin Angelo d'Aciri (1669–1739), ali i tri mlada meksička mučenika ubijena u 16. stoljeću. Među brazilskim mučenicima su isusovac Andre de Soveral (1572–1645), svećenik Ambrosio Francisco Ferro i 28-ero vjernika laika koji su kao misionari bili u današnjoj saveznoj pokrajini Rio Grande do Norte. Godine 1645. ubili su ih kalvinistički vojnici nizozemske kolonijalne vlasti, želeći na taj način spriječiti širenje katoličkih misija. Slična je životna priča trojice mladih - Cristobala, Antonia i Juana, koji su postali kršćani početkom 16. stoljeća, te i sami počeli svjedočiti vjeru među narodom. Prvo ga je 1527. godine ubio vlastiti otac, a ostalu dvojicu su 1529. ubili domorodci, koji su se osjećali ugroženima zbog njihovog misionarskog rada. Blaženima ih je u bazilici u svetištu Guadalupe 1990. godine proglasio

sveti Ivan Pavao II, a ubrajaju se među prve svjedoke vjere svoje zemlje. Redovnik Faustino Miguez kroz pet se desetljeća u Španjolskoj zauzima za obrazovanje siromašnijih slojeva. Tako je u Andaluziji 1885. utemeljio redovnički institut koji se posebno posvetio odgoju djevojaka. Blaženim ga je 1998. proglasio sv. Ivan Pavao II. I talijanski kapucin Lucantonio Falcone (1669–1739) postao je svetac Katoličke Crkve. Rođen je u južnotalijanskom mjestu Aciri, a u kapucinski je red stupio nakon velikih sumnji i dva neuspjela pokušaja. Pod redovničkim imenom Angelo stekao je glas svetosti u Kalabrij, a zapamćen je kao izuzetan propovjednik i ispovjednik. Ograničeno čašćenje dopustio je još papa Lav XII. sada već davne 1825.

Živjeti s Bogom kao u zajednici

Prema Papinim riječima, što ih je izrekao u homiliji, svi su novi sveci primjer svakome vjerniku na koji se mogu potpuno predati Kristu, a na stranicama Svete Stolice ispisana su bila imena: Andrea de Soveral, Ambrogio Francesco Ferro, Matteo Moreira i XXVII drugova, Cristoforo, Antonio i Giovanni, Faustino Miguez i Angelo iz Aciria. Zahvaljujući njihovim životima papa Franjo mogao je protumačiti da je zapravo o svaki kršćanski život „ljubavna priča s Bogom“. Svi bi kršćani trebali – slično kao u braku – s Bogom imati i njegovati „životnu zajednicu u dijalogu, povjerenju i opraštanju“, jer je Bogu do te prisnosti više nego li do toga „da dobro ispunjavamo svoje obveze i poštujemo njegove zakone“. U svojoj je kratkoj homiliji Papa progovorio i protumačio prispodobu nedjeljnoga evanđelja o pozivu gospodara na svadbu. A svadba je slika Božjega kraljevstva, čiji je protagonist sin kralja, mladoženja, „u kojemu je lako nazrijeti Isusa. No, u prispodobi se nikada ne govori o zaručnici, nego o mnogim pozvanima koji su željni i očekivani: oni odijevaju svadbenu odjeću. „Ti pozvani smo mi, svi mi, jer sa svakim od nas Gospodin želi 'slaviti svadbu'. Svadbama započinje

Nastavak na str. 24

Odgoj i obrazovanje su temelj opstanka

Zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić ponovno je izabran za predsjednika HBK.

Hrvatska biskupska konferencija održala je 55. redovno zasjedanje u Zagrebu. Plenarno zasjedanje održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskoga nadbiskupa mons. Želimira Puljića, koji je ponovno izabran za predsjednika HBK, a uz članove HBK sudjelovali su apostolski nuncij u R. Hrvatskoj, na sastanku je ocijenjeno da su bilateralni odnosi Hrvatske i Svete Stolicе izvrsni, što je dodatno potvrđeno i za nedavnoga posjeta predsjednika Vlade Andreja Plenkovića.

Predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković primio je u nastupni posjet nadbiskupa Giuseppea Pinta, apostolskoga nuncija u R. Hrvatskoj. Na sastanku je ocijenjeno da su bilateralni odnosi Hrvatske i Svete Stolicе izvrsni, što je dodatno potvrđeno i za nedavnoga posjeta predsjednika Vlade Andreja Plenkovića.

Na zasjedanju nadbiskup dakovačko-osječki i metropolit i član Stalnoga vijeća HBK mons. Đuro Hranić izabran je za predsjednika Komisije „Iustitia et pax“. Požeški biskup Antun Škvorčević izabran je za predsjednika Vijeća HBK-a za ekumenizam i dijalog, a dosadašnji predsjednik toga vijeća sisački biskup Vlado Košić izabran je za predsjednika Vijeća HBK za nauk vjere. Mons. Dražen Kutleša, biskup porečki i pulski i član Stalnoga vijeća HBK, ostaje predsjednikom Pravne komisije HBK i u sljedećem mandatu. Mons. dr. Ivica Pažin ponovno je izabran za predstojnika Nacionalnoga katehetskoga ureda HBK. Biskupi su pozivali odgovorne i javne djelatnike u društvu da ne podlegnu zavodljivim, nejasnim i upitnim ponudama po kojima se ponekad izglasavaju zakoni. Istaknuto je da je odgoj i obrazovanje projekt koji bi trebao biti ugrađivan u temelje novoga društva i njegove budućnosti. Poseban naglasak stavili su na pokretanje Hrvatske katoličke mreže (HKM) koja će ujediniti sve postojeće medijske ustanove HBK, Hrvatski katolički radio i Informativnu katoličku agenciju te ujedno proširiti svoje djelovanje na područje novih digitalnih medija. Istodobno, osvrnuli su se na kurikulumnu reformu jer je deset osnovnih i dvanaest srednjih katoličkih škola. O kurikulumu katoličkih škola ovisi i njihov statut.

Svetište Stična okupilo je hrvatske i slovenske vjernike u znaku Majke Božje Fatimske s osnovnom porukom stavljenom u naslov prikaza „Krunica je najjače oružje u rukama Hrvata i Slovenaca“. Tu je misao prodbio u svojoj propovijedi i varaždinski biskup Josip Mrzljak.

Susreti i predstavljanje novoga nuncija

Predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković primio je u nastupni posjet nadbiskupa Giuseppea Pinta, apostolskoga nuncija u R. Hrvatskoj. Na sastanku je ocijenjeno da su bilateralni odnosi Hrvatske i Svete Stolicе izvrsni, što je dodatno potvrđeno i za nedavnoga posjeta predsjednika Vlade Andreja Plenkovića.

Predsjednik HBK, zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić

čaća Svetoj Stolicі i njegova susreta sa Svetim Ocem. Predsjednik Sabora u razgovoru je istaknuo da se Svetoga Oca očekuje u Hrvatskoj te izrazio nadu da će se uskoro svjedočiti kanonizaciji blaženoga kardinala Alojzija Stepinca. Sugovornici su razmijenili mišljenja o europskoj budućnosti BiH i položaju Hrvata u toj zemlji s obzirom na strateški prioritet Hrvatske. Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić primio je u Nadbiskupskom dvoru predsjednika Vlade Republike Hrvatske Andreja Plenkovića.

Simpozij „O starosti i starenju“ održan je u organizaciji Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Đakovu. „Starost je tabu-tema, a s njom su onda povezane i mnoge druge teme: financijska briga za starije osobe, pitanje staračkih domova, uloga Crkve spram starijih osoba, dostojanstvo staraca“, istaknuto je u tematskim cjelinama simpozija.

Požeška i varaždinska biskupija svečano su proslavile 20. obljetnice osnutka.

Zabrinutost za reforme odgoja i obrazovanja

Znanstveno vijeće za obrazovanje i školstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na redovitoj sjednici raspravljalo je o kretanjima i otvorenim pitanjima reforme odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj. Izrazili su svoju zabrinutost sustavnim kršenjem odgojno-obrazovnih propisa, politizacijom reforme školstva, a sve na štetu sustavne brige za odgoj i obrazovanje.

Inicijativa „ProLife Hrvatska“ i „Vigilare“ predali su Hrvatskomu saboru 168.561 potpis prikupljen nacionalnom peticijom za život i pomoć ženama koje žele roditi svoje dijete te uručili pisma sa svojim zahtjevima namijenjena predsjednicima Vlade i Sabora. Tom inicijativom građani od hrvatskih vlasti traže zaštitu nerođenoga života i konkretne programe pomoći ženama u trudnoći.

Caritas je živi organizam

Caritas Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije u povodu 35 godina djelovanja organizirao je studijske dane koje je otvorio ravnatelj mostarskoga Caritasa dr. don Ante Komadina, a predsjednik Caritasa biskup Ratko Perić u predavanju „Odgovorni za karitativnu djelatnost Crkve“ rekao je da Caritas nije niti bi trebao biti organizacija, nego živi organizam koji pomaže čovjeku u potrebi.

Humanitarna večer za izgradnju Caritasova doma Zagrebačke nadbiskupije pod nazivom „Uz nas niste sami“ – prikupljala su sredstva za akciju „Da život imaju“. Prikupljeno je 850.000 kuna, a akcija traje do kraja godine. Cilj akcije je mladima bez roditeljske skrbi osigurati stanovanje, kao prijelazni period iz života u domu u samostalan život, budući da nakon punoljetnosti domove moraju napustiti.

Uz sklopu hodočašća vjernika Vrhbosanske nadbiskupije u Hrvatsko nacionalno marijansko svetište Mariju Bistricu, u Zagrebu je održana promocija pod nazivom „Deževica u Zagrebu“. Riječ je o prvom okupljanju Deževičana nakon rata te su tom prilikom brojni od njih doputovali iz raznih zemalja.

A.O.

VIERZEHNHEILIGEN KOD BAMBERGA

Sakrament bolesničkog pomazanja

Sakrament bolesničkog pomazanja – tema je godišnjega pastoralnog skupa hrvatskih svećenika, dakona, pastoralnih suradnika i suradnika iz Zapadne Europe, koji je održan od ponedjeljka 9. do četvrtka 12. listopada u Kući za daljnja usavršavanja Nadbiskupije Bamberg u Vierzehnheiligen kod Bamberga, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni. Skup je započeo u utorak 10. rujna molitvom i zazivom Duha Svetoga. Sudionike, kojih je bilo oko sedamdeset iz više zemalja Zapadne Europe (Njemačka, Švicarska, Francuska, Švedska i Austrija), pozdravio je u ime organizatora delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina. Na skupu je sudjelovao i predsjednik Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu sarajevski pomoćni biskup mons. Pero Sudar, kao i delegat za hrvatsku pastvu za Francusku, zemlje Beneluxa, Veliku Britaniju i Irsku, voditelj HKM Nica u Francuskoj vlč. Stjepan Čukman.

Delegat vlč. Komadina izrazio je radost zajedništva i međusobnog susreta u promišljanju o izazovnoj temi sakramenta bolesničkog pomazanja. Ujedno je prenio pozdrave ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. dr. Tomislava Markića koji je u to vrijeme bio na susretu hrvatskih pastoralnih djelatnika u Kanadi i Americi. Biskup Sudar je, prenoseći pozdrave ravnatelja vlč. dr. Markića, u toj prilici izrazio radost sudjelovanja na tom susretu i kao svjedočanstvo domovinske Crkve da joj je stalo do Hrvata katolika u inozemstvu. „Domovinskoj Crkvi, biskupima, svećenicima i narodu stalo je do onoga što vi radite, a to je da pomažete da se naš svijet ne izgubi u inozemstvu u duhovnom smislu, ali i da ne prekine osjećajnu i realnu vezu s domovinom“, istaknuo je, izrazivši zabrinutost zbog stanja u domovini i odlaskom iz nje velikog broja ljudi.

Rekao je ujedno kako je dragocjena tema skupa o sakramentu bolesničkog pomazanja te je zaželio da skup dobro uspije u ozračju duhovne i međusobne povezanosti. „Svi smo mi na istom djelu Božje ljubavi prema čovjeku i ostvarenju njegova kraljevstva u čovjeku.“

Povijest sakramenta bolesničkog pomazanja

U prijedpodnevnom dijelu skupa održana su dva predavanja. Prof. dr. Ivan Karlič s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održao je predavanje o povijesti sakramenta bolesničkog pomazanja i koncilskom učenju, a doc. dr. s. Valerija Kovač s istog fakulteta održala je

bro. Bolesničko se pomazanje u predaji Crkve susreće od najstarijih vremena, ali iz prvih stoljeća Crkve baš i nema mnogo izvora koji bi naširoko tumačili taj sakrament. Ostala su ponajviše pisana svjedočanstva o blagoslovu bolesničkog ulja. Najstariji tekst o uporabi blagoslovljenog ulja nalazi se u Traditio apostolica (218. g.) sv. Hipolita. Tu se donosi i formula blagoslova ulja, koja ističe oralnu uporabu ulja te ozdravljenje i okrepu kao učinke pomazanja. Sredinom IV. st. nastao je spis koji govori o biskupovu blagoslovu ulja, a odnosi se na sve bolesti te uključuje i duhovne učinke milosti: oproštenja grijeha i istjerivanje demona, dakle cjelovito ozdravljenje. O takvim duhovnim učincima pisali su nešto ranije Origen te

Misno slavlje bilo je središnja točka dana

predavanje o zdravlju, bolesti i ozdravljenju u Bibliji. Pritom je dr. Karlič u predavanju nastojao približiti zadanu tematiku na način da bude tumačenje i svojevrsna nadogradnja na ono što se već zna i što se čita o tom sakramentu, bilo u samom Katekizmu, bilo u nekim drugim izvorima. „Isus Krist je ustanovio i sakrament bolesničkog pomazanja, htijući tako pokazati da nikada nikoga ne ostavlja prepuštena samom sebi, pa ni u bolesti, ni u smrti. Evanđelja često govore o Isusu kao iscjelitelju bolesnih. Poslavši učenike da idu propovijedati, Isus im izričito kaže: Uime ćete moje... na nećmoćne ruke polagati i bit će im do-

Ivan Zlatousti, Grgur Nazijanski i Ćiril Aleksandrijski. U VI. st. Cezarije iz Arlesa (južna Francuska) također piše o sakramentu bolesničkog pomazanja; njegovi govori usmjereni su protiv magijskih poganskih obreda za ozdravljenje te predlaže vjernicima pomazanje kao spasonosni vjernički čin; kao učinke pomazanja, uz tjelesno ozdravljenje, Cezarije ističe i opraštanje grijeha, ali samo pomazanje ne povezuje sa smrću (skorom ili ne). U doba skolastike i velikih skolastičkih teologa u sakramentu bolesničkog pomazanja više se gleda duhovni lijek kojemu pridolazi, ako je korisno za dušu, tjelesno ozdravljenje. Gotovo

Na skupu
se okupilo
oko sedamde-
set sudionika
i sudionica

sva pozornost usmjerena je na oproštenje grijeha po ovom sakramentu, koji u tom slučaju predstavlja 'zadnje čišćenje duše' te se podjeljuje samo in extremis, tj. samo umirućima, od čega i naziv sakramenta extrema unctio – posljednja pomast. Skolastički teolozi tumače da djelatitelj tog sakramenta

bor govori o bolesničkom pomazanju u više svojih dokumenata; preporučuje promjenu naziva: od posljednjeg pomazanja na prikladniji naziv bolesničko pomazanje. Izričito se kaže da sakrament nije namijenjen samo umirućima, nego svim bolesnima. U duhu preporuka Drugoga vatikanskog sa-

Stvoriteljem, s drugim ljudima i sa svim stvorenjima. „Kao Božje stvorenje čovjek ima izvanredno dostojanstvo, jer je slika Božja, ali je istodobno prolazan i smrtn te podložan grijehu. Biblija govori o konkretnom čovjeku i njegovim životnim situacijama, koje su satkane i od bolesti i ozdravljenja. Prevladavajući je pogled na te stvarnosti teološki, a ne medicinski. Bolest i zdravlje obuhvaćaju čitava čovjeka i njegove egzistencijalne odnose te posebno odnos s Bogom. Različiti su uzroci bolesti: ona može dolaziti od zlih duhova, može biti posljedica grijeha ili pak poslana od Boga. Ozdravljenje je prvenstveno Božje djelo. Isusova ozdravljenja nemaju svrhu samo fizički povratak zdravlja bolesniku, nego su znak ovozemaljske prisutnosti eshatološkoga spasenja koje je u konačnici Božji dar. Briga za bolesne od početka je bitni dio kršćanskoga nasljedovanja Isusa Krista te se tijekom povijesti razvijala u svoje institucionalizirane oblike. Bolest i zdravlje su se povezivali i s čovjekovom duhovnom dimenzijom i eshatološkim spasenjem, pa se uz medicinsko liječenje jak naglasak stavljao i na crkveno-liturgijske oblike skrbi za bolesnike“, istaknula je.

Za vrijeme okruglog stola. Slijeva nadesno: dr. s. Valerija Kovač, delegat vlč. Ivica Komadina, mons. Pero Sudar i dr. Ivan Karlič.

trebaju biti samo svećenici, ne vjernici laici, a pomazuje se više čovjekovih osjetila (od dva do čak petnaest), jer su osjetila 'sredstva pomoću kojih se griješi'. Tridentski sabor (1545.–1563.) dao je odgovore na osporavanja sakramenta bolesničkog pomazanja od strane protestantskog pokreta koji je izričito nijekao taj sakrament, a kao razlog se navodi da ga nije ustanovio Isus Krist nego Crkva. Sabor je svečano proglasio (1551.) tekst o sakramentu posljednjeg pomazanja; naziva ga i sakrament umirućih (ili izlazećih), a rabi i pojam bolesničko pomazanje. Nauk Tridentuskog sabora kao da je stoljećima zadržao promišljanja o sakramentu bolesničkog pomazanja, sve do prošlog stoljeća i tzv. liturgijske obnove (prva polovica XX. st.). Drugi vatikanski sa-

bora papa Pavao VI. objavio je Apostolsku konstituciju Sveto bolesničko pomazanje (Sacram unctioem infirmorum), kojom se preuređuje središnji dio sakramentalnog čina bolesničkog pomazanja, te novi obrednik za slavljenje sakramenta bolesničkog pomazanja, Red bolesničkog pomazanja i skrbi za bolesnike, istaknuo je.

Zdravlje, bolest i ozdravljenje u Bibliji

„Da bi se govorilo o zdravlju, bolesti i ozdravljenju u Bibliji, potrebno je najprije podsjetiti se na nekoliko značajki biblijske antropologije“, rekla je doc. dr. s. Valerija Kovač i pojasnila da Biblija polazi od toga da je čovjek Božje stvorenje i da je u trajnom, dijaloškom odnosu sa svojim

Teološko-pastoralno razumijevanje

U popodnevnom satima toga dana predavanje o teološko-pastoralnom razumijevanju sakramenta bolesničkog pomazanja održao je prof. dr. Ivan Karlič u kojem je istaknuo kako je Crkva, kao sakrament Isusa Krista, dužna brinuti se i za bolesne, te koliko je moguće pomagati im u fizičkom, psihičkom i duhovnom smislu.

Nastavak na slj. str.

„Ako je bolest ozbiljnija, kršćanin bi trebao primiti bolesničko pomazanje, sakrament koji bolesnika jača u fizičkom i duhovnom smislu. Naime, nije-dna bolest nije isključivo tjelesna, nego svaku fizičku opterećenost prati i opasnost duhovne malaksalosti. Jakovljeva poslanica pokazuje kako se sakrament bolesničkog pomazanja podjeljivao u prvoj Crkvi. Svakim sakramentom ostvaruje se susret Isusa Krista i čovjeka koji se nalazi u posebnoj situaciji, koja se može odnositi na bolest, starost, približavanje kraju životnog puta. Po sakramentu bolesničkog pomazanja vjernik prima milost i pomoć u borbi za zdravlje i život. Glede učinaka ovog sakramenta, ističu se plodovi posebne milosti, milost sjedinjenja bolesnika s trpećim Isusom Kristom, okrepa i duhovno jačanje, oprostjenje grijeha, priprava za smrt (prijelaz Ocu).“ U izlaganju je nadalje govorio o materiji i formi, te djelitelju i primatelju sakramenta bolesničkog pomazanja. Osim toga, iznio je i konkretne upute glede primatelja sakramenta te, prema Obredniku bolesničkog pomazanja i prema Zakoniku crkvenog prava, naveo kome se treba i može podijeliti ovaj sakrament, a kome se bolesničko pomazanje ne podjeljuje. Dr. Karlič govorio je i o eukmenskom pitanju glede sakramenta bolesničkog pomazanja, odnosno protumačio kako reformirane Crkve i Istočna kršćanska (pravoslavna) tradicija shvaćaju i tumače ovaj sakrament. Zaključujući ovaj dio govora o sakramentu bolesničkog pomazanja, dr. Karlič je rekao: „Iskustvo bolesti i patnje je, bez sumnje, jedno od najtežih ljudskih iskustava i bolest je veliko iskušenje za čovjeka. No, ni u trenucima boli, bolesti i trpljenja vjerujemo da nismo

sami. Praksa molitve za bolesnika postojala je već u apostolsko doba. Isus je učio i poticao svoje učenike da gaje osobitu ljubav prema bolesnima i prema onima koji pate; prenio im sposobnost i zadaću da nastave širiti u njegovo ime utjehu i mir, i to – kako je Crkva prepoznala – posebnom milošću sakramenta bolesničkog pomazanja. Crkva se tijekom stoljeća trudi sakramentom bolesničkog pomazanja biti prava utjeha i ohrabrenje bolesnicima, odnosno želi vjerom i slavlje-

njem sakramenta posvjedočiti da je Isus Krist blizak svakom bolesniku. Zato je svećenikov pohod bolesniku i slavljenje sakramenta bolesničkog pomazanja vrlo važno; on dolazi pomoći bolesniku jer s njime dolazi i Isus Krist, koji bolesniku pruža utjehu i nadu“, istaknuo je.

U večernjim satima toga dana bilo je pokorničko bogoslužje, koje je pripremila doc. dr. s. Valerija Kovač. Nakon toga je slavljeno misno slavlje, koje je predvodio mons. Pero Sudar u zajedništvu s delegatom vlč. Stjepanom Čukmanom, vlč. Vladimirom Švendom, voditeljem HKM Malmö u Švedskoj, i s okupljenim svećenicima.

Zdravlje – najveća vrijednost suvremenog čovjeka

Predavanje o zdravlju kao najvećoj vrijednosti suvremenog čovjeka održala je doc. dr. s. Valerije Kovač u srijedu 11. listopada prije podne. Istaknula je kako je danas prisutna očigledna briga čovjeka za svoje zdravlje, koje se nerijetko poima kao najveća vrednota u njegovu životu. „Takav apsolutizirajući pristup zdravlju odgovara predodžbama suvremenoga čovjeka o sebi i o svijetu u kojem živi. Da-

Bolest je iskušenje za našu vjeru, za naše pouzdanje i za našu ljubav. Činjenica je da je u našem pastoralnom djelovanju i iskustvu lako zamijetiti da sakrament bolesničkog pomazanja baš i nije u potpunosti shvaćen (a ni prihvaćen) kao sakrament u kojemu Isus Krist snagom Duha Svetoga liječi i daje snagu u borbi s bolešću. Stoga su i mnogi vjernici još uvijek zatvoreni ovom sakramentu, jer i naši se vjernici nerijetko ustručavaju pozvati svećenika bolesniku.

našnji svjetonazor se može sažeti u tri značajke: ograničenost na ovozemaljski svijet, sakralizacija sebe i otkriće tjelesnosti. Sukladno tome, zdravlje danas zauzima mjesto 'ovostране religije', a sport i jelo kao sredstva očuvanja i postizanja zdravlja visoko su na cijeni te se u njima nerijetko prakticiraju 'obredi' slični onim religijskima. U biblijsko-kršćanskoj tradiciji zdravlje nema apsolutnu vrijednost, ali predstavlja temeljno dobro, za koje je odgovoran kako pojedinac

tako i društvena zajednica. Kršćanski pristup zdravlju uključuje sljedeće naglaske: aktualizaciju eshatološke dimenzije zdravlja, egzistencijalno suočavanje s bolešću u svjetlu Kristova otajstva otkupljenja, skrb za socijalnu okolinu bolesnika posebno obitelji, diferenciranje promišljanje odnosa vjere i zdravlja, uvažavanje duhovne razine u čovjeku kao cjelovitom biću“, istaknula je.

U popodnevnim satima organizirano je studentsko putovanje u Bamberg gdje su sudionici posjetili i katedralu u tom drevnom njemačkom gradu, središtu Nadbiskupije Bamberg. Misno slavlje u srijedu 11. listopada u jutarnjim satima predvodio je mons. Pero Sudar u zajedništvu s dušobrižnicima u HKZ Stuttgart-centar fra Mijom Šabićem i u HKZ München fra Filipom Mimicom i s okupljenim svećenicima. Propovijedao je mons. Pero Sudar.

Pastoralni vid sakramenta bolesničkog pomazanja

Predavanje o pastoralnom vidu sakramenta bolesničkog pomazanja u četvrtak 12. listopada održao je prof. dr. Ivan Karlič. Istaknuo je kako se s misterijem patnje suočavamo osobito u bolesti. U bolesti, vlastitoj i tuđoj, doživljavamo što znači trpjeti i biti ispunjen strahom i tjeskobom pred neizvjesnom budućnošću i pred smrću. Bolest je iskušenje za našu vjeru, za naše pouzdanje i za našu ljubav. Činjenica je da je u našem pastoralnom djelovanju i iskustvu lako zamijetiti da sakrament bolesničkog pomazanja baš i nije u potpunosti shvaćen (a ni prihvaćen) kao sakrament u kojemu Isus Krist snagom Duha Svetoga liječi i daje snagu u borbi s bolešću. Stoga su

i mnogi vjernici još uvijek zatvoreni ovom sakramentu, jer i naši se vjernici nerijetko ustručavaju pozvati svećenika bolesniku, jer još uvijek prevladava ideja da nakon svećenika ubrzo dolaze pogrebnici. Zbog toga je izuzetno važno da uvijek iznova valja poučavati vjernike da ovaj sakrament nije nikakva „smrtna presuda“ za bolesnika. U pastoralnoj se praksi zna dogoditi da bolesnikova obitelj ne želi bolesniku ni spomenuti bolesničko pomazanje, nego traže od svećenika da on

„nagovori“ bolesnika da primi pomazanje, da se ispovjedi i pričesti. Ne bi trebala biti kršćanska praksa da se s bolesnikom ne razgovara o dolasku svećenika i o bolesničkom pomazanju. Izgovor za to je, naprimjer, da se bolesnik „ne bi uplašio“ ili da ne bi pomislio „kako netko jedva čeka da umre“. To nisu vjernačka razmišljanja. Tako mnogi ljudi boluju mjesecima i

Sljedeći skup održat će se u Sarajevu 2018. godine

Nakon predavanja priređen je okrugli stol tijekom kojeg, a i tijekom cijelog skupa, predavači su odgovarali na pitanja sudionika, a čula su se i iskustva iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Zapadne Europe povezana s temom skupa. Mons. Pero

davačima u svoje osobno ime i u ime domovinske Crkve, da su nam pomogli da dublje uronimo u taj važni sakrament. „Dobrodošli u Sarajevo na susret sljedeće godine! Kao narod, i mi kao svećenici, ako budemo zazirali od tog dijela naše domovine, ne možemo umrijeti u miru. Bosna i Hercegovina je odlučujući čimbenik za budućnost Hrvatske. Ako ne bude

Sudionici skupa ispred katedrale sv. Petra i sv. Jurja u Bambergu

godinama bez sakramenata, bez svećenikove molitve, bez povezanosti s Crkvom. Nije dobro lišiti bolesnog vjernika svetih sakramenata i Božje milosti kad mu je najpotrebnija! Ako mu se daju lijekovi, medicinska njega i drugo, treba mu pružiti i mogućnost duhovne pomoći i okrepe. S druge strane, važno je također istaknuti da sakramenti nisu magijski čini. Oni su znakovi Božjega djelovanja i sredstva tog djelovanja. Primanje bolesničkog pomazanja ne jamči ozdravljenje. Za ozdravljenje imamo pravo moliti, imamo se pravo nadati i željeti, ali i prihvatiti volju Božju i prepustiti Bogu konačnu odluku; to je ispravan stav kršćanina koji traži i prima bolesničko pomazanje, istaknuo je dr. Karlič.

„Kad je u pitanju sakrament bolesničkog pomazanja, vrlo je indikativno da nam zdravi traže ovaj sakrament, a bolesni ga se skoro užasavaju“, kazao je mons. Pero Sudar

Sudar i delegat vlč. Ivica Komadina zahvalili su sudionicima skupa na svemu što čine za Hrvate katolike u Zapadnoj Europi te su ih pozvali na pastoralni skup, koji će se održati od 24. do 28. rujna 2018. u Sarajevu, u Bosni i Hercegovini. U toj je prilici mons. Sudar istaknuo kako je na skupu iskustvo bogatstvo naše vjere, ali i zamršenost njezina življenja. „Kad je u pitanju sakrament bolesničkog pomazanja, vrlo je indikativno da nam zdravi traže ovaj sakrament, a bolesni ga se skoro užasavaju. To je veliki izazov. Kršćanin svoj život na zemlji shvaća kao pripravu za dostojanstvenu smrt. Bog je lijek i nama i onima kojima dolazi“, kazao je mons. Sudar zahvalivši pre-

Hrvata u Bosni i Hercegovini ili ne budu li oni u njoj imali nikakve političke uloge, onda će Hrvatska koja u svojoj utrobi ima Bosnu i Hercegovinu, teško imati sigurniju budućnost. Mi od tog dijela naše domovine nemamo pravo odustati, ne samo u ime prošlosti koja je krvlju plaćena, nego u ime budućnosti hrvatskog naroda kao cjeline“, istaknuo je mons. Pero Sudar.

Misno slavlje u četvrtak 12. listopada predvodio je biskup Sudar u zajedništvu s dr. Karličem, vlč. Ivicom Zrncom, dušobrižnikom u HKZ Reutlingen, HKZ Metzingen i HKZ Tübingen, i s okupljenim svećenicima. Propovijedao je dr. Karlič, a tijekom misnih slavlja pjevanje na orguljama pratio je Ivan Ivanković, pastoralni referent u HKZ Esslingen i HKZ Filderstadt. Sudionici su ujedno dali potporu građanskoj inicijativi „Ne daj se, Cetino – Spasimo Peruću i Cetinu od termoelektrane!“

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

LUDWIGSHAFEN AM RHEIN

Pedeset misijskih godina

Hrvatska katolička misija (HKM) Ludwigshafen am Rhein svečano je u nedjelju 22. listopada proslavila 50. obljetnicu postojanja i djelovanja. Svečano misno slavlje u tom je povodu u punoj crkvi sv. Hedwige u Ludwigshafenu predvodio kanonik Franz Vogelgesang, voditelj Središnjeg odjela - pastoralna služba i djelovanje zajednica u Biskupskom ordinarijatu u Speyeru, koji je ujedno zadužen i za dušobrižništvo zajednica drugih materinskih jezika u Biskupiji Speyer, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, predstavnikom HKM pastoralnog područja Baden-Württemberg II., voditeljem HKM Mittelbaden don Ivanom Nedićem, voditeljem misije fra Slavkom Antunovićem, bivšim voditeljem misije fra Ljubom Ivanom Sesarom, voditeljem Hrvatske katoličke zajednice (HKZ) Heilbronn i HKZ Laufen fra Radovanom Čorićem, bivšim dekanom vlč. Gerdom Babelotzky i domaćim njemačkim župnikom vlč. Josefom Steigerom, svećenikom na njemačkoj župi u Herxheimu vlč. Danijelom Ševom, te u asistenciji misijskog trajnog đakona Mladena Svobode. U slavlju je sudjelovao i sadašnji dekan Ludwigshafena vlč. Alban Meißner, kao i dugogodišnji pastoralni suradnik i orguljaš u HKM Ludwigshafen Alojzije Vešligaj. Skupina vjernika bila je obučena u hrvatske narodne nošnje.

Sve je na početku pozdravio fra Slavko Antunović kazavši kako je dos-

Sve je na početku pozdravio voditelj misije fra Slavko Antunović

tojno da se ponajprije zahvali Bogu za pedeset plodnih misijskih godina, a potom i vodstvu Biskupije Speyer na potpori. Ujedno je zamolio kanonika Vogelgesanga da prenese zahvalu biskupu biskupije Speyer dr. Karl-Heinzu Wiesemannu na svemu što je Biskupija činila i čini za tu hrvatsku misiju.

Na početku propovijedi mons. Vogelgesang je prenio čestitke i Božji blagoslov biskupa mons. dr. Wiesmanna za pedeset godina postojanja i djelovanja te hrvatske katoličke misije. „Kad slavimo obljetnice, potrebno se sa zahvalnošću prisjetiti što se dogodilo tijekom tih pedeset darovanih

godina. U pedeset godina ovdje se puno toga dobra dogodilo. Zahvalni smo za vašu vjeru, nadu i ljubav u našoj sredini. Vjera je odnos sa živim Bogom. Dok sam bio župnik u ovoj župi na sv. misi je sudjelovalo od sto pedeset do dvjesto vjernika. Nakon mise na njemačkom jeziku, na misu na hrvatskom jeziku dolazile su hrvatske sestre i braća u ogromnom broju. Moje divljenje i zahvala svima vama na takvom svjedočenju vjere! Vi ste za nas njemačke katolike misionari koji nam životom svjedočite svoju vjeru. To je potrebno dalje prenijeti na djecu i mlade. Na svemu tome na poseban način

U misnom slavlju sudjelovao je veliki broj vjernika

zahvaljujem o. Sesaru i o. Antunoviću. Nada nikada ne umire jer je Isus Krist temelj naše nade. Trebamo euharistiju iz nedjelje u nedjelju kako bi u nama i nadalje bila živa vjera i nada. Bez ljubavi bi vjera i nada bile prazna riječ. Vjera i nada se konkretiziraju u ljubavi, i to ponajprije u ljubavi prema Bogu, a podjednako i prema bližnjemu. U tom duhu u zahvalnosti i radosti slavimo 50 godina hrvatske katoličke misije Ludwigshafen", istaknuo je.

U prinosu darova dvoje učenika prijenijeli su krsnu svijeću i katekizme. Djevojka i mladić prenijeli su cvijeće i knjigu Dalmacije, koje su darovali kanoniku Vogelgesangu u znak zahvalnosti Biskupiji Speyer, koja je omogućila Hrvatima katolicima slaviti Boga na hrvatskom jeziku, potaknuvši ga da možda sljedeće godine provede godi-

Nadahnutu propovijed uputio je kanonik Franz Vogelgesang

šnji u Hrvatskoj. Suprug i supruga su prenijeli plodove Bosne i Hercegovine (grožđe, smokve, šljive, vino i rakiju). Umirovljenica i umirovljenik su prinijeli domaći kruh i povrće, a ministranti hostije i vino. Na kraju misnog slavlja domaći njemački župnik župe sv. Katarine Sijenske i zajednice sv. Hedwige vlč. Steiger je uputio čestitku za pedeset godina misije te zahvalio na suradnji i zajedništvu s tom njemačkom zajednicom. U ime misijskog pastoralnog vijeća prigodnu zahvalnu riječ svima je uputio Gerald Šaravanja. Na-

Prigodnu riječ i čestitke u dvorani je uputio i delegat vlč. Ivica Komadina

kon zahvalne pjesme „Te Deum“, pozdravljena je domovina himnom „Lijepa naša“. Misno slavlje pjevanjem je uvećao misijski mješoviti zbor pod vodstvom Carmen Bajan i orguljskom pratnjom Filipa Ivkovića.

Slavlje je nastavljeno u misijskoj dvorani i u dvorištu pod šatorom. U prigodnom programu, kojeg su vodili Gerald Šaravanja i Irena Rozić, nastupili su misijski dječji i mješoviti zbor, folklorna skupina Matice hrvatske iz Ludwigshafen-Mannheima, a predstavio se i Nogometni klub „Croatia“ Ludwigshafen. Prigodnu riječ uputili su sadašnji voditelj misije fra Ljubo Ivan Sesar i bivši pastoralni suradnik i orguljaš Alojzije Vešligaj, koji su na slavlje stigli iz domovine, a koji su srdačno pozdravljeni. Delegat vlč. Ivica Komadina je uputio čestitku u ime Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda i svih hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika koji djeluju u hrvatskom dušobrižništvu u Njemačkoj i u svoje osobno ime. U ime Hrvatske nastave na tom području čestitku je uputio Zlatko Perhoč. Čestitku je u ime susjedne HKM Mannheim uputio vlč. Robert Ružić. Fra Slavko Antunović je posebno zahvalio misijskom pastoralnom vijeću na svesrdnoj pomoći oko organizacije slavlja. Za sve je priredien ručak.

Hrvatska katolička misija bl. Alojzija Stepinca u Ludwigshafenu na Rajni osnovana je 1967., a danas broji više oko 4000 vjernika. Na područje Ludwigshafena je 1958. iz Rima došao vlč. Anton Kosina, svećenik tadašnje Riječko-senjske nadbiskupije. Vlč. Kosina se smjestio na području Kaiserslauterna. Tada je u Njemačkoj bilo samo samo šest hrvatskih svećenika, pa je pastoralno djelovao u više pokrajina. Godine 1967. u Njemačku

je pridošao prvi veći val hrvatskih radnika u Ludwigshafen i Mannheim. Iz tih se razloga vlč. Kosina preselio u Ludwigshafen, gdje je bio voditeljem HKM Ludwigshafen od njezina osnutka 1967. do 1985. godine. U misiji je od 1970. do 1971. na ispomoći bio svećenik Mostarsko-duvanjske biskupije vlč. Marijan Bevanda. Od 1971. do 1978. u misiji je kao dušobrižnik djelovao vlč. Milivoj Galić, svećenik iste biskupije. Od 1. kolovoza 1985. do 2016. voditelj je misije fra Ljubo Sesar, član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu. Naslijedio ga je 2016. fra Slavko Antunović, član iste Provincije. Kao pastoralni suradnik u misiji je od 1986. do 2015. djelovao Alojzije Vešligaj. U misiji djeluje od 2016. kao tajni đakon djeluje Mladen Svoboda. Od 2016. kao pastoralna suradnica i tajnica u misiji djeluje s. Valerija Šimović, franjevka Družbe sestara Bezgrešnog začeća III. Reda sv. Franje iz Dubrovnika.

Vlč. Galić je zajedno s vlč. Kosinom pastorizirao i područje Speyera. Hrvatska katolička misija Speyer osnovana je 1978., a od početka do prestanka njezina samostalnog djelovanja 2010. vodio ju je vlč. Galić. Godine 2010. područje HKM Speyer se pripaja HKM Ludwigshafen i tako je nastala jedinstvena HKM Ludwigshafen koja obuhvaća i Speyer.

Misna slavlja na hrvatskom jeziku služe se u crkvi sv. Hedwige u Ludwigshafenu, u franjevačkoj kapeli u konviktu sestara franjevki u Kaiserslauternu, u crkvi sv. Josipa u Speyeru u kojoj je od listopada 2009. kip bl. Alojzija Stepinca, i u crkvi Gospina Mira u Homburgu.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Piše:
dr. Boris Vulić,
KBF Đakovo

TJELESNA DJELA MILOSRDA

Zarobljenike i prognanike pomagati

Možda i mi za nekih 20 godina dobijemo poziv na jedan susret – upravo zbog iskazanog milosrđa.

Biti prognanik ili izbjeglica zasigurno je jedan od najmučnijih osjećaja i stanja koji mogu zadesiti čovjeka, i to bez ikakve njegove odgovornosti. Dovoljno je prisjetiti se rijeka izbjeglih i prognanih u vrijeme Domovinskoga rata. Njihova lica, bilo da smo ih susretali ili ih vidjeli u medijima, sigurno su nam se usjekla kao lica koja i više nego zorno govore o dramatičnosti i tragičnosti stanja prognosti i izbjeglištva. Izrazi lica prognanih i izbjeglih također nam govore da sve ono što se u stanju prognosti proživljava, na jedinstven način ostavlja trag na tim osobama – sve ono što prognanik i izbjeglica dožive, i dobro i zlo, neizbrisivo se utisne u samoga čovjeka, u njegovu memoriju i osjećaje te ima dalekosežne posljedice po njegov život.

Pomoć se ne zaboravlja

Želja mi je sada s vama podijeliti nešto što sam nedavno čuo od dvojice svećenika. Prvi mi je, ushićeno i radosno, pričao kako ga je uspjela pronaći obitelj iz Mađarske, upravo ona koja ga je, zajedno s njegovom sestrom i rodbinom, primila za vrijeme najžešćih napada na njegov grad u Domovinske rata. Ta je obitelj poželjela da se tijekom trodnevnog druženja ponovno okupe svi koji su bili izbjegli u njihovo mjesto. Pobrinski su se i sve osigurali za oko 200 gostiju, neko prognanika. Ova lijepa i neočekivana gesta ne samo da je kadra obnoviti stare povezanosti, nego je u sebi snažan čin milosrđa, utoliko što teška iskustva i bolne rane osoba koje su proživjele strahotu rata kao mala i nemoćna djeca želi preobraziti u iskustvo lijepog zajedništva koje zacjeljuje rane, dajući novo svjetlo nade i osiguravajući da se milosrđe i dalje nastavi.

Drugi, pak, svećenik prenosi dojamove jednog svoga župljanina koji je već dugi niz godina na radu u Njemačkoj. Prokušan stažem i vrlinama, napredovao je i postao voditelj jednog tima. Nikada nije zaboravio kako

se u temelju njegova uspjeha nalazi pomoć radnih kolega sunarodnjaka, koji su mu bili važan oslonac i usmjerenje u početnim nesigurnim koracima rada u inozemstvu. U timu kojemu je voditelj rade još dvojica Hrvata, kojima je također on pomogao pri prvim koracima, a nedavno im je, u potrazi za boljim i sretnijim životom, došao još jedan sunarodnjak. U tom je poduzeću bilo pravilo da se nakon odradenog mjesečnog posla zarađeni novac daje timu, koji onda prema svome dogovoru dijeli taj iznos za mjesečne plaće zaposlenih. Voditelj tima predložio je da svi dobiju jednako, i ova dva Hrvata koja rade duže i onaj treći kojemu je to bila prva plaća – prvi time ništa ne gube, jer će dobiti kao i inače, a trećem se tako iskazuje podrška i omogućuje da osjeti radost zbog pristojne prve plaće, ali i zbog prihvaćenosti u timu. Međutim, dvojica duže zaposlenih radnika nisu htjela ni čuti za takvu raspodjelu, iako su i sami, dok su bili početnici, upravo na prijedlog istog voditelja tima dobili jednaki dio kao i svi drugi. Takav je nemilosrdni stav posve 'pokosio' voditelja te se i dandanas bori s tim gorkim iskustvom.

Prvi svećenik nosi u sebi iskustvo milosrđa u prognosti, koje se nastavlja i 25 godina nakon njega, upravo kao novo iskustvo milosrdne pažnje koje sigurno dalje gradi nove mostove milosrđa i nade! Drugi je svećenik pred sobom imao župljanina koji nosi pitanje bez odgovora – kako je moguće da oni koji su iskusili milosrđe to isto milosrđe, posve nemilosrdno, uskrate drugome i nastave dalje kao da ništa nije bilo? Dva iskustva, posve oprečna, ali uvijek prisutna u životima izbjeglih i prognanih.

Milosrđe u prognosti

Šesto tjelesno djelo milosrđa poziva nas da milosrđe iskažemo prognostima i zarobljenima. Brze životne promjene još brže šire sadržaje pojmova u odnosu na ono što smo inače navikli razumjeti pod prognostima i zarobljenima. Iako ne živimo u ratu, i

dan danas su tu oko nas u Europi prave izbjeglice i prognanici – oni ljudi koji su protjerani beznađom, bijedom, nemilosrdnošću, nesposobnošću, bahatošću i korumpiranošću mnogih ključnih slojeva društva u kojem su željeli živjeti. Tu su oko nas i pravi zarobljenici početnih koraka novog života u inozemstvu, gdje je sve strano, nepoznato, nejasno i još uvijek nerazumljivo, gdje često postaju dodatno zarobljeni raznoraznim vezama koje puno obećavaju, a na kraju samo sputavaju i guše.

Oko nas je puno prognanih i zarobljenih

Svi smo mi na ovaj ili onaj način osjetili ili još uvijek osjećamo što sve znači biti izbjeglica ili zarobljenik. To da čitamo ove retke samo je znak da u tim teškim stanjima nismo izgubili nadu te da smo i tada bili iznenađeni i ohrabreni milosrdem, možda upravo onih ljudi koji su se po prvi put, jamačno nikad slučajno, pojavili na našem životnom putu. Ne zaboravimo da biti prognanik ima i svoju posebnu teološku vrijednost – prognostvo je dokaz da smo uključeni u križno nasljeđivanje Isusa Krista, po kojem pokazujemo zrelost i čvrstoću svoje vjere u Božju providnost (usp. Mk 4, 16), što je uvijek bila i jest vjera čitave zajednice Isusovih učenika.

A sada pogledajmo tu, oko sebe. Puno je prognanih i zarobljenih, zar ne? Kao pojedinci, ali još više i jače kao zajednica, budimo milosrdni prema njima, učinimo da im težak život postane lakši, da im iskustvo nanese nepravde ispere novo iskustvo kršćanske pravednosti, da im prvi dani života u tuđini budu obasjani blizinom i suosjećanjem te stvarnom pomoći nas koji smo sve to jednom prošli. Logika milosrđa uvijek želi, kako smo vidjeli, radati novo milosrđe i novu nadu. Tko zna, možda i mi za nekih 20 godina dobijemo poziv na jedan susret – upravo zbog iskazanog milosrđa i zbog želje drugih da i nama iskažu novu raskoš istog kršćanskog milosrđa. ■

Sankt Martin

Nach der Legende wollte der heilige Martin nicht Bischof werden. Und fast wäre tatsächlich alles ganz anders gekommen – entscheidend war in seinem Leben ein Mantel.

Es waren die Gänse, die den heiligen Martin verrieten – das sagt zumindest die Legende: Danach war Martin im Jahr 372 dazu ausersehen worden, Bischof von Tours zu werden. Aus Bescheidenheit und aus Respekt vor dem hohen Amt soll er sich jedoch in einem Gänsestall versteckt haben, um der neuen Aufgabe zu entgehen. Doch das Geschnatter der Tiere war wohl unüberhörbar. Am 4. Juli des gleichen Jahres wurde Martin zum Bischof geweiht.

Seine Bekanntheit war schon zuvor seit einem besonderen Ereignis stetig gewachsen: Mit 15 Jahren – also im Jahr 331/332 – in das römische Heer eingetreten, traf er wenige Jahre später gemeinsam mit anderen Soldaten am Stadttor von Reims auf einen fast unbekleideten Bettler. Der Legende nach kümmerte trotz des eisigen Winters keinen seiner Begleiter das Schicksal des frierenden Mannes. Martin jedoch wollte helfen. Da er außer seiner Uniform und seinem Schwert nichts bei sich hatte, teilte er kurzerhand seinen Mantel in zwei Stücke und gab eines davon dem Bettler. Das soll ihm den Spott seiner Mitsoldaten eingebracht haben.

Doch St. Martin ließ sich nicht beirren: In der folgenden Nacht erschien ihm Jesus im Traum und dankte ihm für die gute Tat. Denn in der Gestalt des Bettlers habe Martin dem Gottessohn selbst geholfen: „Martinus, der noch nicht getauft ist, hat mich mit diesem Mantel bekleidet“, soll Jesus zu Martin gesagt haben.

Von da an war das Leben des Martin von Tours ganz vom christlichen Glauben geprägt. Er ließ sich taufen und trat, sobald ihm das möglich wurde, aus dem Militär aus. Martin wurde Priester und lebte zunächst als Einsiedler. Um 360 gründete er in Ligugé in der Nähe des französischen Poitiers das erste Kloster des Abendlandes. Im Jahre 375 baute er in der Nähe von Tours ein weiteres Kloster: Marmoutier. Dort fanden sich bald Gleichgesinnte, die mit ihm ein Leben

in Einfachheit, Gebet und persönlicher Besitzlosigkeit lebten. Martin wurde als Ratgeber und Nothelfer bekannt. Als einige Jahre später ein neuer Bischof von Tours gesucht wurde, waren sich die Menschen schnell einig, dass es Martin werden sollte.

Der Tod erreichte St. Martin erst im hohen Alter von 81 Jahren, am 8. November 397. Seine Beerdigung fand am 11. November unter großer Anteilnahme der Bevölkerung statt. Als er zur Ehre der Altäre erhoben wurde, war Martin von Tours einer der ersten Heiligen, die nicht den Märtyrertod gestorben waren, sondern allein

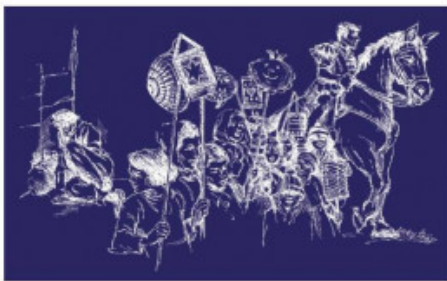

Foto: H. Krst, image

durch ihr vorbildliches Leben überzeugten. Ausgehend von Frankreich breitete sich seine Verehrung schnell aus. Dort soll es schon bis zum Ende des Mittelalters mehr als 3.500 Martinuskirchen gegeben haben. Diszipliniertes Mönchtum, Gerechtigkeitsinn und Weltzugewandtheit wurden durch Martin zum Ideal für Mönche und Priester. Bis heute gilt der heilige Martin als Patron der Schneider, Bettler, Geächteten und Kriegsdienstverweigerer. Sein Grab in der neuen Martinsbasilika von Tours ist eine bedeutende Wallfahrtsstätte.

Nicht nur aufgrund seines Wirkens, sondern auch wegen des Brauchtums rund um seinen Namen ist St. Martin heute einer der bekanntesten und beliebtesten Heiligen – vor allem bei den Kindern. Jedes Jahr am 11. November ziehen sie mit bunten Laternen durch die dunklen Straßen und singen Martinslieder. Nicht selten werden sie dabei von einem Reiter mit römischem Helm und Purpurmantel begleitet, der an die berühmte Mantelteilung des Heiligen erinnert. Bekannt sind auch die Martinswecken als Gebäck und in einigen Regionen die Martinsfeuer. Der Brauch, Martinsgänse zu verzehren, ist schon einige Hun-

dert Jahre alt: Einst war der 11. November der letzte Tag im Wirtschaftsjahr und zugleich der letzte Tag vor einer sechswöchigen vorweihnachtlichen Fastenzeit. Grund genug für die Menschen, ein Festmahl zu feiern. Noch heute müssen die Gänse für den Verrat ihrer gackernden Vorfahren büßen – zumindest symbolisch. Rund um den Martinstag am 11. November landen immer noch unzählige der gefiederten „Verräter“ im Bräter. (Quelle: www.katholisch.de)

Doch was bedeuten religiöse Festtage und das Brauchtum um den Martinstag für unsere heutige Zeit. In der Wochenzeitschrift „Christ in der Gegenwart“ in der Nr. 41/2017 im beachtenswerten Artikel „Bildung braucht Religion“ schreibt Dr. theol. Axel Bernd Kunze, stv. Schulleiter einer Fachschule für Sozialpädagogik, der Pädagogik und Soziale Arbeit in München, Freiburg und Ludwigsburg lehrte: „Wir tragen eine soziale Verantwortung – nicht zuletzt in unseren Kindertageseinrichtungen und Schulen – für Werte und Normen, Sitten und Brauchtum, Sprache und Kunst, Kultur und Tradition, die weit über die Gegenwart hinausreicht. Wie künftige Generationen leben, denken und handeln werden, wird davon beeinflusst, wie wir heute leben, denken und handeln. Es steht mehr auf dem Spiel als liebgeordnete Folklore, wenn wir beispielsweise das Brauchtum an Sankt Martin durch ein „Sonnen-Mond-und-Sterne“ oder ein „Lichterfest“ ersetzen. Den Kindern wird damit auch eine wichtige personale Identifikationsfigur genommen, die bestimmten Werten geradezu sinnbildlich ein Gesicht verleiht. Religiös gebundene Traditionen sollten im öffentlichen Raum der Bildung nicht „neutralisiert“ werden. Vielmehr ist zu fragen, wie diese interkulturell vermittelt werden können...“.

Möge uns das St. Martinsfest dazu ermuntern, den Gedenktag des St. Martin in Freude und feierlich zu begehen, und mögen wir durch die Pflege unserer eigenen religiösen Traditionen ein Vorbild für unsere Kinder und Jugendlichen in der multikulturellen Gesellschaft von heute sein.

Ihr Pfr. Ivica Komadina, Delegat

MARIASTEIN

Hrvatsko hodočašće u Mariastein

U subotu 30. rujna održano je 30. tradicionalno hrvatsko hodočašće u tirolsko svetište Mariastein. Na hodočašću su bili vjernici iz Salzburga, Tirola, Vorarlberga i južne Bavorske. Misno slavlje predvodio je dr. vlč. Tomislav Markić, ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. Sve je okupljene na početku pozdravio organizator hodočašća fra Zlatko Špehar, voditelj Hrvatske katoličke misije u Salzburgu, koja se priprema za skorbu proslavu 70. obljetnice utemeljenja. U propovijedi je dr. Markić govorio o nebeskoj majci Mariji kao majci lijepu ljubavi. Istaknuo je njezinu duhovnu ljepotu u začecu svoga sina, njegovu rođenju, njegovoj muci i smrti, ali i u njegovu uskrsnuću. Budući da je uz svetište u Mariasteinu vezana i legenda o čudesnom povratku kipa u svetište, predvoditelj slavlja potaknuo je i brojne hodočasnike na češće i dulje povratke u svoj zavičaj, kao i na njegovanje kulturnoga i nacionalnoga identiteta u tuđini. Hodočašće je završilo klanjanjem

pred Presvetim i svečanim euharistijskim blagoslovom.

Na hodočašću su sudjelovale hrvatske katoličke misije iz Salzburga, Innsbrucka, Feldkircha, Traunreuta,

Rosenheima i filijale u Kufsteinu zajedno sa svojim svećenicima. Hodočašće su obogatili Prvi tirolski tamburaši, Luka Balvan i Mirko Kapetanović.

IKA

BANNEUX

Hodočašće Djevici siromaha

Misno slavlje i križni put predvodio je apostolski nuncij u Njemačkoj mons. dr. Nikola Eterović

U subotu je 16. rujna vjernici Hrvatske katoličke misije HKM Donja Rajna – Moers hodočastili su u Banneux, u Belgiju, Blaženoj Djevici Mariji Djevici siromaha. Sv. misno slavlje u crkvi Djevice siromaha započelo u 12 sati, a predvo-

dio ga je mons. dr. Nikola Eterović, nadbiskup, apostolski nuncij u Njemačkoj. Svečano liturgijsko pjevanje predvodio je zbor „Franjo plemeniti Lučić“ i klapa „Vokalisti svetoga Josipa“ iz Velike Gorice. Nakon sv. mise druženje je nastavljeno pod šatorom

uz tradicionalnu šargiju i violinu. Nakon ručka, u 16 sati započeo je put križa od hrvatske kapele „Regina Croatorum“, kojeg je predvodio mons. dr. Nikola Eterović.

D.L./

hr-hr.facebook.com/hkm.moers

WUPPERTAL

Oproštaj dosadašnjeg i uvođenje novog voditelja misije

Na svečanom misnom slavlju u crkvi Presvetoga Srca Isusova, u nedjelju 24. rujna, oprostio se dosadašnji voditelj misije fra Ante Marković, a u službu novog voditelja misije uveden je fra Marko Domazet-

votu i svojoj vjerničkoj zajednici. Fra Marko je početo molitvu Vjervanja, koju su potom nastavili svi vjernici. Mons. Hofmann je pročitao pisma nadbiskupa Kölna kardinala Rainera Marije Woelkija upućena fra Anti i fra

obrižničkoga ureda i svih hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika koji djeluju u hrvatskom dušobrižništvu u Njemačkoj i u svoje osobno ime, a fra Marku poželio svako dobro na početku nove službe. Na kraju

Za vrijeme misnog slavlja oprostio se fra Ante Marković, a u službu novog voditelja misije uveden je fra Marko Domazet-Lošo

Lošo. Obojica su članovi Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Misno slavlje predvodio je fra Marko u zajedništvu s fra Antom i delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom. Na misnom slavlju bio je i biskupski vikar za internacionalno katoličko dušobrižništvo Nadbiskupije Köln mons. Markus Hofmann. Prigodnu riječ na početku je uputio fra Ante koji je u toj misiji djelovao godinu dana, od 2016. Zahvalio je svima na suradnji kazavši kako će svoju svećeničku službu ubuduće vršiti u Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus nedaleko Frankfurta na Majni. Prigodnu homiliju je uputio delegat vlč. Komadina koji je kazao kako nas nedjeljno evanđelje potiče što znači djelovati u Božjem vinogradu. „Sve što posjedujemo, sve je djelo Božje djelo, a Isus na više mjesta i načina govori o kraljevstvu Božjem. Kraljevstvo Božje je nešto lijepo i sveto, nešto drukčije od onoga što ovaj svijet posjeduje, a ono se već ostvaruje.“ Kazao je kako nas Bog neprestano poziva da djelujemo na širenja kraljevstva Božjeg, kako bismo nastojali oko dobra u svom ži-

Marku. Fra Anti je zahvalio na dosadašnjem djelovanju u toj hrvatskoj katoličkoj misiji, a fra Marku poželio Božji blagoslov u budućem djelovanju. Također je prigodnu riječ fra Anti, fra Marku i okupljenoj zajednici uputio i u svoje osobno ime.

Prigodnu riječ uputio je i delegat vlč. Ivica Komadina koji je fra Anti uputio zahvalu u ime Hrvatskoga duš-

je fra Marko zahvalio svima te je istaknuo kako je važna molitva za svećenike te se preporučio u molitve vjernika. Ujedno je zahvalio fra Anti na svemu što je učinio za tu misiju. Misno slavlje uveličao je misijski zbor pod vodstvom i oguljskom pratnjom pastoralnog suradnika Marka Peulića i pod ravnanjem Snježane Peulić.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

Domovino moja mila

Otiš'o sam u tuđinu,
sanjao sam domovinu.
Uvijek sanjam o mom kraju,
mome dragom zavičaju.

Prošao sam svijetom svuda,
najdraža mi rodna gruda.
Svak' se od nas doma sprema,
odluke tu prave nema.

Naša djeca vani žive,
lijepoj našoj svi se dive.
Draga djeco vi Hrvati,
Hrvatska je vaša mati.

Hrvatska je domovina,
to je vaša djedovina.
Zaboravit to se neće,
dok u more voda teče.

Domovino moja mila,
uvijek si mi draga bila.
U srcu ćeš mi ostati,
tebe vole svi Hrvati.

Mirko Grahač, 2016.

KELKHEIM

Oproštaj dosadašnjeg i uvođenje novog župnika

Svečanim misnim slavljem, u nedjelju 1. listopada, u punoj crkvi sv. Dionizija u Kelkheimu, u kojoj se Hrvati katolici iz Hrvatske katoličke župe Main-Taunus/Hochtaunus okupljaju na središnje župno misno slavlje, oprostio se dosadašnji župnik fra Ma-

svijetu, u München, u kojoj će obnašati službu dušobrižnika.

Propovijedao je delegat vlč. Komadina koji je istaknuo kako Sv. pismo često koristi slike, prispodobu preko kojih želi pokazati Božji plan spasenja. „Posebno Isus u svojim slikama

put, da se mogu obratiti i opet živjeti kako Bog zapovijeda, pune su stranice Sv. pisma. Bog je onaj koji voli pravdu i pravednost. On je dobri Otac, kako nam Isus svjedoči, koji oprašta, nakon našeg kajanja i onda kad odemo zlim putem“, istakao je ka-

Oprostio se fra Marinko Vukman a u službu novog župnika uveden je fra Ante Marković

rinko Vukman, a u službu novog župnika uveden je fra Ante Marković. Obojica su članovi Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Misno slavlje predvodio je fra Ante u zajedništvu s fra Marinkom i delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom. Na misnom slavlju bio je i predstavnik Biskupije Limburg iz Referata za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u toj biskupiji Heribert Schmitt, domaći njemački dekan za područje Main-Taunus vlč. Klaus Waldeck, generalni konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Frankfurta Vladimir Duvnjak, predstavnici njemačke župe, grada Kelkheima te drugi istaknuti gosti.

Prije misnog slavlja išlo se u ophodu od sakristije, dvorištem ispred crkve te u crkvu. Veliki broj djece i mladih bilo je obučeno u hrvatske narodone nošnje. Sve je na početku pozdravio fra Marinko, kazavši kako se sa zahvalnošću oprašta od te župe nakon sedam godina koliko je u njoj bio župnik te kako odlazi na novu službu u najveću Hrvatsku katoličku župu u

Misno slavlje na blagdan Gospe Velikoga hrvatskoga krsnog zavjeta predvodio je fra Marko Domazet-Lošo

želi pokazati ljepotu kraljevstva Božjega. Jedna od čestih slika kraljevstva Božjega je vinograd Gospodnji. O tome govori i Stari zavjet, ali često i Isus. Isus nas uči kako nisu svi oni koji klimaju Bogu glavom uvijek na pravom putu, kako ima puno onih koji glume pred Bogom dobrotu, a zapravo ne čine ono što bi mogli činiti. Ima i onih koji zastrane, pa se predomisle i imaju mogućnost vratiti se i biti Božji. O toj mogućnosti vraćanja na pravi

zavši kako smo ponosni kad jedna zajednica kao ta živi u bogatstvu svojih raznih aktivnosti. „Posebno smo radosni da mi koji smo već duže u Njemačkoj velikodušno prihvaćamo one koji nanovo dolaze kako bi osjetili da je ovdje dio domovine, duha Božjega i da je ovdje evanđelje Isusovo. U tom smislu svećenik treba djelovati“, istaknuo je. Fra Ante je potom započeo molitvu Vjervovanja, koju su nastavili moliti svi vjernici. Na kraju

ROSENHEIM

Personalne promjene u župi

U nedjelju 1. listopada u Hrvatskoj katoličkoj župi Rosenheim na Innu u Bavarskoj za vrijeme euharistijskog slavlja oprostio se dosadašnji župnik fra Nediljko Norac-Kevo, a u službu novog župnika uveden je fra Frano Čugura. Svečani ulaz i pristup altaru, u procesiji ministranata, folklorista i osmorice svećenika na orguljama je popraćen jakim tonovima mo. Elmar Ringel, orguljaš župe Krista Kralja. Prije početka svete mise, fra Nediljko je pozdravio sve vjernike na hrvatskom i njemačkom jeziku, te i svećenike pojedinačno.

Fra Frano je predvodio misno slavlje u punoj crkvi Krista Kralja u Rosenheimu. Propovijedao je mons. dr. Aleksander Hoffmann, koji je predsjednik odjeljenja za svećenike, voditelj stranih vjerskih zajednica u Nadbiskupiji München i Freising. U svojoj propovijedi na njemačkom jeziku, pozdravio je tu hrvatsku zajednicu izrekavši o njoj pohvale. Sve je pozvao neka i dalje budu postojani u ovim turbulentnim vremenima. Potom je u ime nadbiskupa kardinala Reinharda Marxa, kojeg je zastupao, zahvalio dosadašnjem župniku fra Nediljku Norac-Kevo na službi koju je vršio osam godina, a novom župniku fra Frani zaželio je dobrodošlicu. Na kraju sv. mise slijedile su zahvale i dojmovi. Mladenka Vorreiter, predsjednica župnog vijeća, na

Od župe se oprostio fra Nediljko Norac-Kevo, a u službu novog župnika uveden je fra Frano Čugura

hrvatskom i njemačkom jeziku zahvalila je fra Nediljku na njegovu djelovanju u toj zajednici, a fra Frani je zaželjela radostan početak. Dekan grada Rosenheima župnik Sebastian Heindl u ime dekanata zahvalio na dobroj suradnji s tom hrvatskom župom. Fra Boris Čarić, župnik u Hrvatskoj katoličkoj župi München, u svoje vlastito ime, u ime braće, koji obitavaju na ovom području, u ime provincijala fra Joška Kodžomana, dr. Tomislava Markića, nacionalnog ravnatelja za inozemnu pastvu, te vlč. Ivica Komadine, delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj zahvalio je fra Nediljku i zaželio dobrodošlicu fra Frani.

Na kraju je fra Nediljko zahvalio vjernicima. Rekao je da je osam godina, koliko je bio župnik te hrvatske župe, dio njegovog života i života vjernika, kojeg su zajedno proveli.

Slavlje je nastavljeno, u velikoj župskoj dvorani župe Krista Kralja. Slijedio je zabavni program, kojeg su priredili djeca i odrasli. Kada je crkveni zbor započeo pjesmu: „Nano, moj dobri nana“ ustao je fra Nediljko, došao na pozornicu, uzeo mikrofon i zajedno sa zborom otpjevao tu pjesmu. Svi su pljeskali i ustali na noge. Na kraju su svi zajedno otpjevali pjesmu „Fala“. Pristupilo se je potom tjelesnoj okrepiti. www.franjevci-split.hr

✦ je pismo zahvale fra Marinku generalnog vikara Biskupije Limburg kanonika Wolfganga Röscha pročitao Heribert Schmitt u kojem se ističe zahvalnost fra Marinku za sve dobro koje je tijekom sedam godina učinio u toj hrvatskoj župi. Ujedno je pročitao i dekret imenovanja fra Ante novim župnikom limburškog biskupa dr. Georga Bätzinga. Heribert Schmitt je i u svoje osobno ime zahvalio fra Marinku, a fra Anti poželio puno uspjeha u daljnjem vođenju župe. Prigodnu riječ uputio je i delegat vlč. Ivica Komadina koji je fra Marinku uputio zahvalu u ime Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda i svih hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika koji djeluju u hrvatskom dušobrižništvu u Njemačkoj i u svoje osobno ime, te je fra Anti poželio Božji blagoslov na novoj službi na koju dolazi s mjesta voditelja Hrvatske katoličke misije Wuppertal. Prigodnu riječ uputio je i

dekan vlč. Waldeck. U ime župnog vijeća HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus fra Marinku je zahvalio, a fra Anti zaželio puno uspjeha u djelovanju u toj župi predsjednik župnog vijeća Darko Baotić. Na kraju je fra Marinko zahvalio svima na blagoslovljenom vremenu poveljenom u toj župi te je svima zahvalio na suradnji. Fra Ante je obećao kako će nastaviti tamo gdje je fra Marinko stao te je pritom zamolio za pomoć cijele župne zajednice. Misno slavlje uveličao je mješoviti župni zbor pod vodstvom s. Magdalene Višić i orguljskom pratnjom Hrvoja Bamjaka. Slavlje se nastavilo prigodnim programom u dvorani njemačke župe sv. Dionizija. U programu su nastupila djeca i mladi, a prigodnu riječ uputio je i hrvatski generalni konzul Duvnjak. Program je vodila Kristina Kovačević. Nakon toga nastavljeno je zajedničko druženje uz ručak, razgovor i pjesmu.

Proslavljena Gospa Velikoga hrvatskoga krsnog zavjeta

HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus sa sjedištem u Kelkheimu proslavila je u nedjelju 17. rujna svoju zaštitnicu – Gospu Velikoga hrvatskoga krsnog zavjeta. Svečano misno slavlje u punoj crkvi sv. Dionizija u Kelkheimu predvodio je novi voditelj HKM Wuppertal fra Marko Domazet-Lošo, koji je ujedno i propovijedao, u zajedništvu s domaćim župnikom fra Marinkom Vukmanom. Misno slavlje uveličao je župni mješoviti zbor pod vodstvom s. Magdalene Višić i orguljskom pratnjom Hrvoja Bamjaka. Milodari su bili namijenjeni Caritasu. Nakom misnog slavlja za sve je ispred crkve pripremljen domjenak. Fra Marko Domazet-Lošo je toga dana predvodio sv. mise i u Bad Homburgu i u Bad Soden.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

BIELEFELD

Slavlje sakramenta sv. potvrde

U subotu 8. srpnja u crkvi Marije Kraljice u Bielefeldu slavljen je sakrament sv. potvrde. Primilo ga je 21 krizmanik i krizmanica. Euharistijsko slavlje predvodio je biskup mons. dr. Dominicus Meier (OSB) iz Paderborna uz koncelebraciju s vlč. Blažom Kovačem, vlč. Bernhardom Hamichem i voditeljem HKM Bielefeld vlč. Slavkom Rakom. Slavlje je animirala pastoralna referentica Marina Mraz, koja je predvodila pjevanje, te dolično pripremila krizmanike i njihove roditelje. Na početku sv. mise voditelj misije vlč. Slavko Rako srdačno je zaželio dobrodošlicu i pozdravio biskupa, svećenike, krizmanike, njihove roditelje i kumove, kao i sve okupljene. Izrazio je radost i zahvalnost biskupu, te istaknuo povezanost Nad-

Sa slavlja
prve
sv. pričesti
(gore)
i slavlja
sv. potvrde
(dolje) u
HKM Bielefeld

biskupije Paderborn s Crkvom u Hrvata, a osobito sa Splitsko-makarskom nadbiskupijom. Sveti Liborius (Sv. Liberan) je zaštitnik Nadbiskupije Paderborn, a svetkuje se i u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji. On je trajni most između tih nadbiskupija.

Krizmanici su iznijeli katehetski program po kojem su se pripremali za primanje sv. sakramenta. Biskup je pozvao krizmanike da uza sve kušnje ovoga svijeta svjedoče svoju vjeru i ostanu vjerni Isusu Kristu, koji će ih pratiti na njihovom životnom putu. Nakon podjele sv. potvrde krizmanici su izmislili zajedničku molitvu na njemačkom jeziku. Slijedile su molitve vjernika na hrvatskom i njemačkom jeziku, a za vrijeme darovne pjesme krizmanici su prinijeli darove na oltar, koje su don-

jeli njihovi roditelji. Na završetku tog nezaboravnog slavlja oni su s veseljem otpjevali pjesme: „Ti si Bog“ i „Atme in uns Heiliger Geist“. Vjernici su ih sa zadovoljstvom nagradili pljeskom. Vlč. Rako je na kraju svečanog slavlja s radošću zahvalio biskupu, svećenicima, te krizmanicima, njihovim roditeljima, kumovima i cijeloj zajednici, kao i pastoralnoj referentici Marini Mraz, koja je s ljubavlju pripremala krizmanike za taj njihov dan, te vodila cijeli program, predvodila pjevanje i pratila ga na orguljama. Roditelji su predali prigodne darove župniku i pastoralnoj referentici.

Krizmanici su uz lijepe slikovnice dobili i pjesmarice „Slavimo Boga“, molitvenik za mlade i deveticu Duhu Svetom.

Slavlje prve sv. pričesti

Prva sveta pričest proslavljena je 4. lipnja, na blagdan Duhova, u crkvi Marije Kraljice u Bielefeldu. Misno slavlje predvodio je voditelj misije vlč. Slavko Rako, župnik misije, a pastoralna referentica Marina Mraz zdušno je pripremala prvopričesnike, vodila cijeli program, predvodila pjevanje i pratila ga na orguljama. Prvopričesnici su sudjelovali recitirajući odgovarajuće pjesme i odpjevali pjesmu „Ti si Bog“ na hrvatskom i njemačkom jeziku. Njihovi roditelji i cijela zajednica su skladno pratili i sudjelovali u tom svečanom slavlju, tako da je euharistijska služba bila na radost svima u misiji, kao i nadahnuće prvopričesnicima da su djeca Božja, da ih Isus voli i nikad ne ostavlja.

don Slavko Rako

MÜNSTER

Personalne promjene u misiji

Svečanim misnim slavljem, u nedjelju 24. rujna, u punoj crkvi sv. Klementa u Münsteru, u kojoj se Hrvati katolici iz Hrvatske katoličke misije Münster okupljaju na središnje misijsko misno slavlje, oprostio se dosadašnji voditelj misije dr. fra Luka Marković, a u službu novog voditelja misije uveden je fra Nikola Matanović. Obojica su članovi Franjevačke provincije Bosne Srebrene sa sjedištem u Sarajevu. Misno slavlje predvodio je fra Nikola u zajedništvu s dr. fra Lukom, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, njemačkim svećenikom dr. vlč. Ludgerom Winnerom i vlč. Oliverom Jerkovićem. Na misi je bio iz referent dušobrižništva za katolike drugih materinskih Biskupije Münster jezika Franz-Thomas Sonka. Sve je na početku pozdravio fra Nikola Matanović. Propovijedao je dr. fra Luka Marković, koji je bio voditelj misije više od trideset godina, od 1987. U propovijedi je istaknuo kako za razliku od modernog društva u kojem se vrednuje samo uspješnost u životu, Isusov način govora ide za tim da nas izazove i uputi na drukčije vrijednosti. „Bog nam je darovao život, a dar se prihvaća i tada kad je možda manje vrijedan nego smo u životu zaslužili. Čovjek du-

Misno slavlje predvodio je novi voditelj misije fra Nikola Matanović, a propovijedao je dosadašnji voditelj misije dr. fra Luka Marković

guje Bogu zahvalnost što je dobio priliku za život jer je moglo biti i da ga nema. Zahvalnost je važna u svagdanjem ljudskom životu i jedna je od bitnih temelja na kojima se grade dobri obiteljski i međuljudski odnosi. Ne zahvalna čovjeka ne voli nitko, jer je nezahvalnost uvijek vezana sa sebičnošću i šteti zajednici“, kazao je fra Luka dodavši kako je bitan susret i razgovor jer se na taj način može reći najbližima što nas muči, ali i ono što nas raduje. „Samo tada kad drugi znaju kako se osjećamo, mogu se radovati ili tugovati zajedno s nama. To

je važno za obitelj, za prijatelje, zajednicu i za čitavo društvo. Ako smo u životu samo svoji, onda zapravo nismo ničiji, a to znači da nitko nije niti naš. Gdje ljubav nema mjesta, tu nije ni Bog“, zaključio je.

Prigodnu riječ uputio je referent Sonka koji je u ime biskupa dr. Felixa Genna i u svoje osobno ime zahvalio fra Luki na plodnom djelovanju u toj hrvatskoj misiji, a fra Nikoli je zaželio puno uspjeha u daljnjem vođenju misije. Prigodnu riječ uputio je i delegat vlč. Ivica Komadina koji je fra Luku uputio zahvalu u ime Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda i svih hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika koji djeluju u hrvatskom dušobrižništvu u Njemačkoj i u svoje osobno ime, kazavši kako je fra Luka gotovo četiri desetljeća studirao i djelovao u Münsteru te mu je predao prigodnu dar. Zahvalio je i Franjevačkoj provinciji Bosni Srebrenoj što je osigurala novog svećenika fra Nikolu, kojemu je poželio dobru suradnju sa svim vjernicima, dušobrižnikom fra Miroslavom Jonjićem, stalnim dakonom Antonom Vrbancem i sa svim članovima pastoralnog vijeća. Predao mu je također prigodni dar. Prigodnu riječ uputio je i dr. vlč. Winner. Na kraju je svima na sudjelovanju u misnom slavlju i na dugogodišnjoj suradnji zahvalio fra Luka te je sve pozvao na susret nakon misnog slavlja u dvorani njemačke katoličke zajednice Presvetoga Srca Isusova u Münsteru.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

KOBLENZ

Pedeset godina braka

Jakov Vranković, dugogodišnji suradnik Žive zajednice, nedavno je proslavio zlatni pir sa suprugom Stanislavom. Krajem 1964. godine napustio je svoje rodno mjesto Svirče na Hvaru, dragu obitelj i svoje prijatelje i krenuo u Zagreb. Radio je na tadašnjoj Radio-televiziji Zagreb. U Zagrebu je upoznao svoju suprugu Stanislavu. Crkveno su se vjenčali 5. kolovoza 1967. Svirčima. U Zagrebu im se rodila kći Gordana 1969., a druga kći Anamarija u Njemačkoj. Danas imaju sedam unuka i jednu unuku. Bračne zavjete obnovili su u crkvi sv. Franje u Koblenzu. Misijski tamburaši su svirkom i pjevanjem uveličali slavlje, koje je nastavljeno svečanim ručkom u restoranu Dubrovnik.

www.hrvatskiglas-berlin.com

FRANKFURT AM MAIN

Osnovan Franjevački svjetovni red

Franjevački svjetovni red – FSR (ordo franciscanus secularis – OFS) u Hrvatskoj katoličkoj župi Frankfurt/M neformalno postoji od svetkovine sv. Franje 2011. godine. Punih šest godina uspješno djeluje, različitim organizacijama bilo duhovnim, bilo karitativnim, najviše u sklopu misije, ali i šire. Iako je FSR HKŽ Frankfurt/M tijekom tog postojanja djelovao i živio, kao pravno i formalno uspostavljeno bratstvo, to nije bio. Naime, osnivanje OFS-a izvan domovine u našim hrvatskim katoličkim misijama je jako komplicirano. Osim što je teško ocijeniti kome bi se to novoosnovano bratstvo trebalo pridružiti i na koji način funkcionirati, njemačkim bratstvima ili hrvatskim, prije svega je bio problem kako ga uopće osnovati. Ipak konzultirajući određenje ministre

na mjesnim, područnim i nacionalnim bratstvima, kao i duhovne asistente, bilo da se radi o hrvatskim ili njemačkim bratstvima, odlučeno je da sve ide preko njemačkog mjesnog bratstva, područnog mjesnog OFS-a. Jedan od glavnih uvjeta je bio, pet svečano zavjetovanih braće i sestara na kojima bi se temeljilo novo bratstvo FSR-a. Pošto su mnogi iz domovine zadnjih godina doselili u Njemačku, tako su i u našem neformalnom FSR-u bili prisutni svečano zavjetovani franjevački trećoredci iz različitih bratstava iz domovine, njih četvero. Oni su morali donijeti potvrde o prelasku iz svog matičnog FSR-a u FSR HKŽ

Frankfurt/M. Uz njih četvero nedostajalo je još jedno. Stoga smo odlučili da četvero braće i sestara, koji su do tada vršili funkciju vijeća, pridružimo njemačkom bratstvu OFS Liebfrauen Frankfurt/M. To se i dogodilo, bili su primljeni i nakon određenog vremena i svečano zavjetovani. Točnije svečano su zavjetovani 1. listopada u Liebfrauen crkvi, a zavjete je primio duhovni asistent Christophorus Godeis (OFCap) uz prisustvo župnika fra Željka Čurkovića i dušobrižnika fra Ivana Čikare, drugih trećoredaca i redovnica. Drugi uvjet jednako važan je bilo imenovanje duhovnog asistenta i preuzimanje duhovne asisten-

cije, kao i dekret o osnivanju, kojeg je dao fra Joško Kodžoman, provincijal Franjevačke provincije Presvetog otkupitelja, dana 31. prosinca 2015. Uz te glavne uvjete, kao i niz onih sporednih o kojima se raspravljalo i koje se usklađivalo kroz niz godina, napokon smo stekli sve uvjete za pravno i formalno osnivanje FSR HKŽ Frankfurt/M.

Nedjelja, 8. listopada u 12 sati u katedrali sv. Bartolomeja u Frankfurtu bila je kruna cijelog rada i suradnje. Tijekom župne sv. mise bilo je svečano osnivanje FSR HKŽ Frankfurt/M. Misu je predvodio župnik fra Željko Čurković u koncelebraciji s novim dušobrižnicima u toj župi fra Kristijanom Šilićem i fra Ivanom Čikarom, koji je ujedno i vodio kroz obred svečanog osnivanja sve prisutne. U prepunoj katedrali, prije početka sv. mise, fra Ivan je uveo u obred, nakon čega je pročitao br. 22 Pravila FSR-a. Potom je fra Željko započeo sv. misu i pozdravio sve prisutne na poseban način trećoredce i njemačke goste, u prvom redu Ursulu-Cleem, ministricu središnje regije OFS-a Njemačke, Benjamina Bergera, ministra OFS-a Liebfrauen Frankfurt/M, kao i ostalu braću i sestre OFS-a središnje regije Njemačke. U sv. misi zborna molitva je uzeta, kao i drugo čitanje, iz obrednika o osnivanju FSR-a. Nakon fra Željke

propovijedi uslijedio je svečani čin osnivanja FSR-a HKŽ Frankfurt/M. Nakon fra Ivanova kratkog uvoda u daljnji tijek obreda, fra Željko je pročitao, dekret fra Joška Kodžomana, provincijskog ministra Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Tim dekretom se obvezuje da će osigurati i duhovnu asistenciju i pastoralnu skrb novom bratstvu i imenovati prikladnog i osposobljenog duhovnog asistenta kao izraz zajedništva i suodgovornosti. Još tim istim dekretom imenuje fra Ivana Čikaru, da u njegovu ime osnuje navedeno bratstvo. Fra Željko nakon toga čita i drugi dekret provincijskog ministra fra Joška Kodžomana, kojim fra Ivana Čikaru određuje za službu duhovnog asistenta mjesnog bratstva FSR – Frankfurt/M. Nakon fra Željka, Benjamin Berger, ministar FSR-a Liebfrauen Frankfurt/M, pročitao je pismo fra Marinusa Parzingera OFMCap, provincijskog ministra njemačke provincije kapucina, koji je zadužen i za OFS njemačkog nacionalnog bratstva. Nakon svega ovoga uslijedilo je čitanje i potpisivanje isprave o osnivanju (Errichtungsurkunde), kojeg je čitala Ursula Clemm, ministrica srednje regije FSR-a Njemačke. U pismu se navodi osamero braće i sestara na kojima se osniva novo bratstvo, a oni su: Branka Barišić, Blaženka Barišić, Jagoda i Nikola Cvilković, Kata Geljić-

Vilusić, Svjetlana Ivošević, Vjekoslav Luburić i Ante Miljak. Nakon čitanja Ursula Clemm i fra Ivan Čikara je potpisao ispravu s čim je zaključeno svečano osnivanje FSR HKŽ Frankfurt/M. Nakon toga Ante Miljak pročitao je tekst iz pisma sv. Franje svim vjernicima. Molitva vjernika je moljena dvojezično – na hrvatskom i njemačkom. Svečano misno slavlje uvećao je župski zbor pod ravnanjem s. Pavlimire Šimunović. Nakon okrepe duha, za okrepu tijela su se pobrinuli trećoredci i župa u hrvatskom centru. Nakon ručka, svečano zavjetovana braća, sada pravno i formalno uspostavljenog FSR HKŽ Frankfurt/M, zajedno sa duhovnim asistentom, Ursulom Clemm, Benjaminom Bergerom i dvoje svjedoka iz OFS-a Liebfrauen, izabrali su novo vijeće. Za novo vijeće FSR HKŽ Frankfurt/M su odabrani: ministar – Ante Miljak, zamjenik ministra – Vjekoslav Luburić, tajnica – Svjetlana Ivošević, blagajnica – Kata Geljić Vilusić i voditeljica formacije – Branka Barišić. Nakon biranja fra Ivan je predstavio svima okupljenima novo vijeće FSR HKŽ Frankfurt/M.

Proslava blagdana sv. Franje

Uvod u proslavu sv. Franje bio je 1. listopada u crkvi sv. Ante na misi s djecom gdje je zahvaljeno Bogu za

sve stvoreno. Drugoga dana, 2. listopada, prije večernje sv. mise u župnoj kapelici molila se franjevačka krunica, a nakon sv. mise bilo je klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, o temi „Franjo i Isus Krist“. Trećega dana, 3. listopada, na dan na koji je preminuo sv. otac Franjo, u crkvi sv. Ante bio je Obred preminuća sv. oca Franje, u kojem su sudjelovali i okolni svećenici i redovnice uz fraše i franjevačke trećoredce.

Hrvatska katolička župa Frankfurt am Main proslavila je blagdan sv. Franje 4. listopada misnim slavljem u crkvi sv. Ante u Frankfurtu. Tijekom misnog slavlja bilo je svečano primanje novih fraša u Framu, kao i prva obećanja onih fraša koji su već primljeni i obnovu obećanja fraša sa privremenim obećanjima. Obećanici su dobili franjevački znak tau i potpisali su se u knjigu obećanika. Nakon sv. mise i obreda primanja i obećanja, bila je mala proslava u dvorani pokraj crkve, na kojoj su sudjelovali fraši, franjevački trećoredci i gosti, uz svećenike i redovnice. Dio proslave je bilo i biranje privremenog vijeća Frame, koje će funkcionirati kao pravo vijeće (jer za vijeće Frame trebaju se birati između fraša koji imaju trajna obećanja, a takvih kod nas još nema). Proslava sv. Franje u toj je župi trajala od 1. do 4. listopada.

Tekst i snimke: www.franjevci-split.hr

BERLIN

Pokrenuta inicijativa „Mi govorimo hrvatski“

Hrvatska katolička misija Berlin u rujnu je pokrenula inicijativu „Mi govorimo hrvatski“. Riječ je o projektu kojim se želi istaknuti važnost očuvanja nacionalnog i kulturnog identiteta kroz jezik. Naime, kako Hrvati sada već u trećem naraštaju žive u Njemačkoj, tj. u Berlinu, uspješno su integrirani u njemačko društvo, no nezaustavljiv je proces asimilacije, a time i gubitak komunikacije na materinskom jeziku. Posljednjih godina se u HKM Berlin na vjeronauku i u drugim aktivnostima u kojima

sudjeluju djeca i mladi primjećuje kako mladi naraštaj sve slabije govori hrvatski. Zato je u novoj školskoj godini pokrenuta inicijativa „Mi govorimo hrvatski“, koja će uz oživljavanje kulturne i duhovne hrvatske baštine među mladima, ključnu ulogu imati u poticanju i jačanju hrvatskog identiteta kroz jezik. Kroz različite akcije, module i projekte misijsko župno vijeće želi potaknuti djecu i mlade na sudjelovanje u jezičnim radionicama i primjereno učenje hrvatskoga jezika. Predviđena su i stručna predavanja

za roditelje, koji su glavni prenositelji jezika svojoj djeci, tiskane su naljepnice „Mi govorimo hrvatski“ kao podsjetnik svima na češću uporabu hrvatskoga jezika, a redovito će se objavljivati i letak s različitim tekstovima o hrvatskom jeziku, jezični savjeti, kao i najvažnija djela hrvatske književnosti i kulture. Ova inicijativa također želi ukazati na važnost pohađanja nastave na hrvatskome jeziku, uvjereni da se zajedničkim snagama može usporiti potpun asimilacijski proces. Voditelj misije fra Edvard Sokol, koji je podupiratelj ove inicijative, istaknuo je kako se nada da će i druge HK misije u inozemnoj pastvi prepoznati važnost ovoga projekta i slijediti primjer HKM Berlin. IKA

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Studen nam donosi hladne dane i jesensko vrijeme. Za vaše vedrije raspoloženje pripremili smo zanimljive detalje o zagrebačkoj katedrali, koja ove godine slavi 800. obljetnicu. Ostanite nam dobro i uživajte u jesenskoj prirodi i odmoru!

Annamaria_Pixelio.de

Posloži slova i dobit ćeš pet pojmova u svezi sa zagrebačkom katedralom

SLAVILAD PANSTJE

STOLNOPRICA

LOPTAK LIKAVE SPAGOS

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

arhitekta – čitavim – biskup – restauracije – požara –
Djevice – teško – najveća – biskupije – zvonik

Zagrebačka katedrala, punim imenom Katedrala Uznesenja Marije i svetih Stjepana i Ladislava, je _____ i najmonumentalnija hrvatska sakralna građevina. Nakon osnutka zagrebačke _____ 1094. g. nasljednici kralja Ladislava započinju s gradnjom prvostolnice. Prva katedrala je građena _____ 12. st., a 1217. g. je posvećena, da bi nakon tatarskog pustošenja bila _____ oštećena. Prvim graditeljem „današnje“ katedrale smatra se _____ Timotej (1263–1287) kojem se pripisuju čitav istočni dio građevine u ponovnoj izgradnji na istim temeljima. Tek krajem 15. st. je natkrivena, dok je _____ dovršen u 17. st. Početkom 16. st. zbog turske opasnosti izgrađene su i kaptolske zidine. Dva velika _____ u 17. st. su Katedralu teško oštetila, te se opet popravljala. Velika neogotička obnova započeta je 1879. g. po projektu bečkog _____ Friedricha Schmidta. Arhitekt Hermann Bollé je nakon velikog potresa 1880. g. u potpunosti preuzeo zadatak _____ i Katedrala je u dovršena 1902. g. Katedrala je simbol Zagreba i cijele Hrvatske, najveći spomenik vjere i kulture, te duhovno središte hrvatskog naroda.

Znate li...

- da je zagrebačku biskupiju osnovao Ladislav I., mađarski kralj iz dinastije Arpadovića, koji je vladao od 1077–1095 g.
- da su početkom 20 st. sagrađena dva tornja: južni 105 m, a sjeverni 104 m visine, a cijelo svetište oko katedrale je dugačko 77 m, široko 46 m, a može primiti oko 5000 ljudi
- da je 1902. g. iza glavnog oltara izgrađena nova grobnica za zagrebačke nadbiskupe, gdje su pokopani blaženi Alojzije Stepinac, Franjo Šeper, Franjo Kuharić, ali i povijesni velikani poput Petra Zrinskog, Fran Krste Frankopana i Eugena Kvaternika

Pitalice ? :)

1) U kojoj godini je „prva“ katedrala bila posvećena?

- a) 1207. g.
- b) 1217. g.
- c) 1227. g.

2) Koji hrvatsko-ugarski kralj je 1094. osnovao Zagrebačku biskupiju?

- a) Miroslav
- b) Berislav
- c) Ladislav

3) Katedrala ima sveukupno osam zvona na dva zvonika, u kojoj raspodjeli?

- a) pet u sjevernom, tri u južnom zvoniku
- b) četiri u sjevernom, četiri u južnom zvoniku
- c) tri u sjevernom, pet u južnom zvoniku

4) Najveće zvono Presvetog Trojstva iz 1843. g. je teško?

- a) 4,5 tona
- b) 5,5 tona
- c) 6,5 tona

5) Zbog koje opasnosti su početkom 16. st. izgrađene kaptolske zidine?

- a) turske
- b) francuske
- c) mađarske

Rješenja: 1b, 2c, 3a, 4c, 5a

Medijska pismenost i suvremena propaganda

Posljednjih godina svjedočimo o alarmantnom valu lažnih vijesti, dezinformacija i propagande koji se temelje na nepostojećim argumentima, a brzo se šire internetom.

Premda ću se u nečemu možda i ponoviti, u ovome sam broju odlučio pisati o važnoj međunarodnoj konferenciji „Mediji u susretu s pismenošću“ („Media meets literacy“), koja je održana u Sarajevu 21. i 22. rujna. Ta konferencija nije važna samo po tome što je okupila više od 250 znanstvenika, istraživača, stručnjaka i novinara koji se posebno bave medijskom pismenošću u Europi i svijetu, a organizatori konferencije bili su Zaklada Evens (Evens Foundation), Zaklada Konrad Adenauer i Mediacentar Sarajevo uz potporu Europske komisije, nego zbog važnosti tema kojima su se sudionici bavili cijeli tjedan, a posebno u ključnim predavanjima i raspravama kroz dva spomenuta dana.

Od istinite informacije do alternativne istine

Na konferenciji se iz Hrvatske istaknuo Igor Kanižaj, potpredsjednik Društva za komunikaciju i medijsku kulturu i docent na Studiju novinarstva Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Naime, on je s američkom znanstvenicom Renee Hobbs, profesoricom na Komunikacijskim studijima američkoga Sveučilišta Rhode Island 19. i 20. rujna održao dvodnevne seminare i radionice na temu suvremene propagande. „Informacija, dezinformacija, alternativna istina. Ključna uloga medijske pismenosti“ nije bila glavna tema samo njihovih radionica, nego i cijele konferencije upravo stoga što posljednjih nekoliko godina svjedočimo snažnome valu objavljivanja lažnih vijesti i takozvanih alternativnih činjenica, ali i dezinformaciji i propagandi koje se brzo šire zahvaljujući ponajviše internetu. Kako lažne vijesti i njihovo širenje imaju sve ozbiljnije društvene i političke posljedice, nužno je sve korisnike medija, publiku i cjelokupnu javnost upozoriti da moraju biti kritični korisnici medija, a upravo su to sudionici i učinili tijekom konferencije.

Tako je Renee Hobbs među ostalim istaknula nešto oko čega bi se trebao pitati i svatko od nas dok čita ovaj tekst: jesmo li mi i je li općenito javnost koja nije medijski pismena kadra razumjeti medijske sadržaje koje konzumi-

ra? Zar nije istina da onaj tko zna ili poznaje načine funkcioniranja ipak lakše donose odluke o tome koje će medije pratiti a koje neće? Jer, čini se da danas publika donosi loše odluke. Možda na ovome mjestu nije pogrešno spomenuti da je to vidljivo upravo po nakladama tabloida, kako u Njemačkoj gdje je najprodavaniji Bild, tako i u Hrvatskoj gdje se najviše prodaje tabloid 24 sata. Medijski nepismena publika, rekla je Hobbs, birat će loše umjesto kvalitetnih sadržaja, birat će „fast food“ umjesto nutricionistički kvalitetne „hrane“, tj. dobrih medijskih sa-

držaja. Medijski nepismena publika koja ni ne razumije vrijednost svojih izbora, ne zna niti da koristi različitim interesima, otvara se i prenosi stereotipe, pa misli da je i agresivno i nasilno ponašanje prema „drukčijima“ na

društvenim mrežama ne samo „simpatično“ nego i prihvatljivo, jer se medijski nepismene građane može varati i obmanjivati te ih se lako može voditi kao ovce. Pravi i najjači lijek protiv nepismenosti je obrazovanje, rekla je Renee Hobbs i potaknula: „Djecu moramo učiti još od vrtićke dobi. Još u vrtićima djecu bismo, primjerice, trebali učiti da su fotografije konstruirane, da one nisu stvarne i da samo predstavljaju stvarnost.“ Isto to vrijedi za ostale medije: oni nisu stvarnost, nego konstrukcije stvarnosti, te ih je stoga potrebno demitologizirati. Dobra je do „domaća zadaća“ i za svakoga od nas koji svakodnevno u rukama imamo pametne telefone preko kojih pratimo i možemo pratiti nepregledno mnoštvo različitih informacija. I zato je danas težak život medijskih korisnika u „internetskoj džungli“. U njoj je sve teže procijeniti i odvagati što je istina, a što laž; što informacija, a što dezinformacija i propaganda, pa je nužno odrediti koje su to potrebne kompetencije koje bi morao imati svaki korisnik medija kako bi odgovorno mogao koristiti nove tehnologije i nove medije koji su dio naše svakodnevne. ■

Hrvatskom projektu „Djeca medija“ uručena nagrada

Utijeku konferencije u Sarajevu, na večernjoj svečanosti 22. rujna, hrvatskoj udruzi – Društvu za komunikaciju i medijsku kulturu (DKMK) – uručena je posebna nagrada žirija za dugogodišnji rad na projektu Djeca medija. Ovo je prvi put da je nagrada Evens Foundationa, vodećeg promotora medijske pismenosti u Europskoj uniji, dodijeljena jednoj hrvatskoj udruzi, priopćili su iz DKKM-a.

Nagradu su primili predsjednik DKKM-a Danijel Labaš te potpredsjednici udruge Lana Ciboci i Igor Kanižaj. A da je nagrada zaista veliki uspjeh, pokazuje i činjenica da je hrvatski projekt izabran između 50 različitih projekata iz 15 europskih zemalja. Žiri je posebno impresionirala činjenica da su projekt zajedno pokrenuli studenti novinarstva i komunikologije te njihovi profesori, ali i način na koji projekt pristupa medijima, važnost konteksta u kojem djeluje u Hrvatskoj te utjecaj koji ostvaruje kako na sudionike, tako na volontere projekta. Projekt Djeca medija nastao je 2011. godine. U zadnjih šest godina održano je više od 600 radionica o medijskoj pismenosti za 12.000 polaznika u 36 hrvatskih gradova, a posjećeno je i više od 100 osnovnih i srednjih škola. U udruzi kojoj je cilj medijski obrazovati djecu, roditelje i učitelje, angažirano je 47 volontera na nacionalnoj razini, a DKKM ima više od 100 članova. Prvu nagradu osvojio je talijanski projekt „Otherness“ (Drukčijost) koji o medijskoj pismenosti obrazuje migrante u Italiji.

Danijel Labaš

Nastavak sa str. 4

zajedništvo cijeloga života: to je ono što Bog želi sa svakim od nas. Zato vjernički odnos prema Bogu ne može biti onakav kakav je odnos podložnika prema kralju, vjernih slugu gospodaru ili marljivih učenika prema učitelju, već je to danas odnos voljene zaručnice s mladoženjom. „Drugim riječima, Gospodin nas želi, traži nas i poziva, i ne zadovoljava se da mi samo ispunimo dobre obveze i poštujemo njegove zakone, već s nama želi pravo i istinsko životno zajedništvo, odnos sačinjen od dijaloga, povjerenja i opraštanja. To je kršćanski život, ljubavna priča s Bogom, pri čemu Gospodin nesebično preuzima inicijativu i gdje se nitko od nas ne može hvaliti isključivošću poziva: nitko nije povlašten u odnosu na druge, ali je svatko povlašten pred Bogom. Iz te besplatne, nježne i povlaštene ljubavi rađa se i uvijek iznova preporada kršćanski život. Možemo se pitati svjedočimo li barem jednom na dan Gospodinu svoju ljubav prema njemu; sjetimo li se, među mnogo riječi, reći mu svaki dan: 'Volim te, Gospodine. Ti si moj život.' Jer, ako se iz-

gubi ljubav, kršćanski život postaje stiran, postaje tijelo bez duše, nemoćni moral, skup načela i zakona koje moramo obdržavati bez zašto. No, Bog života očekuje odgovor života, Gospodin ljubavi očekuje odgovor ljubavi“, rekao je Papa i u nastavku homilije kršćane upozorio na opasnost kršćanskoga „rutinskoga života“ u kojemu se zadovoljavamo „normalnošću“, bez poleta, bez elana i s kratkim sjećanjem.

Međutim, rekao je Papa, Božji poziv može se odbaciti i odbiti, kao što su to učinili mnogi pozvani prema Matejevom evanđelju jer su imali „svoga posla“. Nisu gospodara odbili zbog zloće, nego zbog „svoga“ posla koji im se učinio važnim, kao što su sigurnost, samopotvrđivanje, komocije i udobnosti. „Onda se opusti na foteljama zarada, užitaka, nekoga hobija koji pomalo veseli, ali se tako stari brzo i loše, jer se stari iznutra: kada se srce ne širi, zatvara se, stari.“ Zato evanđelje pita vjernike s koje strane stoje: na strani Kristovoj ili na strani svoga ja, jer je Bog suprotnost sebi-ljublju, samodostatnosti i samozado-

voljstvu. Međutim, Bog se ne ljuti kada ga čovjek odbije, već i dalje poziva, ne odgađa slavlje. „Ne predaje se, već nastavlja pozivati. Pred mnogim 'ne' ne lupa vratima, već daje još više“, to jest odgovara još većom ljubavi upravo u trenutku kada je najviše pogođen i trpi najveću nepravdu. Kada ga pogađa najveća nepravda, on odgovara još većom ljubavlju, te danas i dalje priprema nešto pozitivno, čak i za one koji čine zlo. „Jer, ljubav je takva, ljubav čini ljubav, jer samo se tako može pobijediti zlo“, a pravi su put pokazali sveci koji su proglašeni toga dan koji nisu svoj „da“ Bogu rekli riječima, nego „životom i to sve do kraja“. „Njihova svakodnevna odjeća bila je Isusova ljubav, ona luda ljubav koja nas je ljubila do kraja, koja je ostavila svoje opraštanje i svoju odjeću onome tko ga je razapinjao. I mi smo na krštenju primili bijelo odijelo, svadbenu ruho za Boga. Zamolimo ga, da po zagovoru naše braće i sestara svetaca, milost da svakoga dana izaberemo i nosimo to odijelo i da ga sačuvamo čisto.“

M. K.

NAGRADNA KRIŽALJKA

Sv. Nikola Tavelić

Rješenje pošaljite najkasnije do 1. prosinca

Križaljka s konačnim rješenjem 1,2,3	Dužinska mjera (1.896m)	Rovilica, freza	Drvo koje se vuče iz šume	Slovenski skladatelj Soss	Rijeka u Crnoj Gori	Slaviša Zungul	Mjera za čistoću zlata	Mariofil Soldo Italija	Proglasen svecem 21. lipnja 1970.	Sudionik u svatovima	Mjesto mučeničke smrti sveca	Naljepnica	Čedo Antolić	Aktinij
2									Sjećanje stabala S.Tomaš					
Napon struje izražen u voltima								3	Glumica Vilenica					
Zvijezda u zvijezdu orla						Paljodjelci Vera Svoboda							Marka skija	Antički grad na Neretvi
Smjer tijeka vode tekucice				Mužar, stupna Treslavi-na					Ptica golema i oštra kljuna Fosfor					
Franjevac i mučenik	Jedinica za snagu 1				Buđkalica Očeva majka					Rijeka u Crnoj Gori Radi toga				
Petar Andre- lović			Anto Babaja Martov- ske ...						Unište- nje, istre- bljenje					
Mjesto kod Zadra									Film J. Waynea (1960.)					
Kemijski element (H)									„Ter- moelek- trana“			Indij Rim- ska jedinica		
Glumica Kolesar									Mlada kobila					

NAŠE ZAJEDNICE

MÜNCHEN

Obred obećanja i primanja u Frami

Središnja sv. misa za Hrvate u crkvi St. Michael u Münchenu bila je u nedjelju 22. listopada na poseban način ispunjena mladima koji su se okupili na euharistijsko slavlje prigodom primanja i obećanja u Franjevačku mladež – Framu HKŽ München. Svečanu sv. misu predvodio je župnik fra Boris Čarić uz asistenciju đakona Mate Kutleše. Kroz obrede mlade su vodili njihovi duhovni asistenti fra Filip Mimica i fra Petar Komljenović. U propovijedi je fra Boris istaknuo: „Danas Crkva slavi misijsku nedjelju kojom u prvi plan stavlja misionarsko svjedočansko djelovanje Crkve osobito među siromašnima i potlačenima.“

Upravo na današnju nedjelju sedamdesetšestero mladih naše župe žele biti primljeni u Franjevačku mladež ili dati obećanja. Ovim činom oni žele biti misionarski kvasac u našoj zajednici nasljedujući stope serafskog oca Franje. Upravo je misionarsko djelovanje kao i pripadnost Franjevačkoj mladeži poziv na neprestanu

obnovu svojega srca koje će uvijek biti spremno darovati radost Kristova Evanđelja bližnjima.“ Nakon propovijedi četrdesetšestero mladića i djevojaka uvedeno je u Franjevačku mladež, a tridesetero njih dalo je svoja obećanja te su time posvjedočili cijele

nje, a potom ručak i druženje. Večer uoči obreda obećanja i primanja u Framu u kapeli bl. Alojzija Stepinca održan je duhovno-meditativni koncert pod nazivom „Večer slavljenja“ na kojem su nastupili gosti iz Landshuta – hrvatski glazbeni sastav

Snimka: Nimm.de

joj župnoj zajednici kako svoju mladost žele posvetiti Kristu po uzoru na svetog Franju. Predsjednik Frame Petar Bagarić i župnik fra Boris predvodili su obred uvođenja i obećanja. Pjevanje na svetoj misi animirao je mješoviti župski zbor uz pratnju orkestra mladih. Nakon sv. mise uslijedilo je čestitanje i zajedničko fotografira-

mladih Quo vadis i zbor Franjevačke mladeži naše župe. Mladi su svojim nastupom i izvođenjem oduševili prisutne i pokazali kako se Gospodina slavi jednostavnošću izvedbe, srcem i cijelim bićem. Tijekom koncerta prikazan je i kratki film kao presjek djelovanja Frame HKZ München.

s. Nikolina Bilić

WIESBADEN

Zlatni pir

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Wiesbaden, 17. rujna, u crkvi sv. Kilijana, proslavljen je zlatni bračni pir Ane i Stjepana i Pranića, koji su prije pedeset godina sklopili crkveni brak u župi Barlovci, u Bosni i Hercegovini. Za vrijeme sv. mise slavljenici su izrekli i obnovili ženidbenu privolu i vjernost jedno drugom i na taj način su posvjedočili današnjim mladim naraštajima kako je moguće očuvati svetost braka. U nazočnosti brojne obitelji i prijatelja te župne zajednice s tim svečanim euharistijskim slavljem, zahvalilo se dobrom Bogu za Anu i Stjepana, koji su ostali vjerni svojim obećanjima Bogu, Crkvi i svome narodu. Od samih početaka dolaska u Wiesbaden, a to je bilo prije 48 godina, uvijek su bili u svim događanjima i slavljenjima te hrvatske župne zajednice. Ana je također i članica misijskog crkvenog zbora „Ivo Peran“, s kojim je redovito nastupala na smotrama crkvenih zborova.

Nakon misnog slavlja u crkvi, nastavljeno je obiteljsko slavlje sa uzvanicima i prijateljima, koji su došli podijeliti međusobnu radost tog velikog nesvakidašnjeg slavlja, kako za tu župnu zajednicu, tako i za tu dragu obitelj Ane i Stjepana!

s. A. Milić

Brz u matematici

Pitaju Juru:

– Čujemo da si ekstremno brz u matematici?

Jure odgovara:

– Nego!
– Koliko je 14×27 ?

Jure, kao iz topa:

– 49!
– Hm, to nije ni blizu.
– Nije, ali je brzo!

Blitva

Prije za njega najmrže večere moli mali lvice: „Blagoslovi, Bože, nas i jelo koje si nam udijelio u svojoj darežljivosti...“, pa promrmlja: „I previše si darežljiv s tom blitvom!“

Ovako je lakše

U tramvaju, nakon višednevnoga redovitog čitanja tuđih novina preko susjedova ramena, već iznervirani čovjek zatvori svoje novine i reče nepoznatom čitatelju:

– Zar nemate pet kuna da si kupite novine i zar morate buljiti u moje?

– Ma, nije problem u novcu, ali tko će mi ih onda držati i listati? Ovako mi je najlakše...

Jak ko konj

Pitaju Matu:

– Koja je najjača životinja na svijetu?

Mato odgovara:

– Pa lav!
– A zašto lav?

Nato će Mato:

– Zato što je jak ko konj!

Biraj

Kaže žena mužu:

– Bira, ja ili nogomet. Nato će joj muž:
– Razmisliću za 90 minuta!?

Najbolja dijeta

– Jedeš sve, ali paziš da te nitko ne vidi?!

Kako je sveti Franjo tumačio molitvu „Oče naš“

„Očenaš“ je molitva koju je Franjo najviše volio. Ovo razmatranje Očenaša pokazuje nam bar donekle koliko je on tu molitvu molio i razmatrao, kako je ponirao u sve njezine dubine, koje tako često izmiču našoj površnosti.

O presveti Oče naš – Stvoritelju, Otkupitelju, Tješitelju i Spasitelju naš.

Koji jesi na nebesima – u anđelima i svetima; rasvjetljuješ ih za spoznavanje jer si ti, Gospodine, svjetlo; nastanjuješ se u njima i ispunjaš ih blaženstvom jer si ti Gospodine, najveće Dobro, vječno Dobro od kojega je svako dobro, bez koga nema dobra.

Sveti se ime tvoje – neka zasja u nama spoznaja tebe da spoznamo kolika je širina dobročinstava tvojih, duljina obećanja tvojih, visina veličanstva i dubina sudova.

Dodi kraljevstvo tvoje – da ti, po milosti, u nama vladaš i učiniš da dođemo u Kraljevstvo tvoje, gdje je jasno gledanje tebe, savršena ljubav prema tebi, blaženo zajedništvo s tobom i vječno uživanje tebe.

Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji – da te ljubimo svim srcem, da uvijek mislimo na tebe; svom dušom, da uvijek želimo tebe; svim umom, da sve svoje nakane tebi upravljamo i da

tvoju slavu svemu tražimo; svim silama svojim, da utrošimo sve svoje snage i osjećaje duše i tijela u služenju tvojoj ljubavi i ni za što drugo. I da svoje bližnje ljubimo kao same sebe i da, koliko nam je moguće, sve privlačimo tvojoj ljubavi; da uživamo u dobru drugih kao i u svome, i da suosjećamo s njima u protivštinama i da nikoga ni u čemu ne vrijeđamo.

Kruh naš svagdanji – svoga ljubljenoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista, daj nam danas: na spomen i razumijevanje i poštovanje ljubavi koju je za nas imao i za sve što je za nas rekao, učinio i pretrpio.

I otpusti nam duge naše – po svome neizrecivom milosrđu, po snazi muke tvoga ljubljenoga Sina i po zaslugama i zagovoru prebježene Djevice i svih izabranika tvojih.

Kako i mi otpuštamo dužnicima našim – i što potpuno ne opraštamo, ti, Gospodine, učini da potpuno oprostimo, da radi tebe istinski ljubimo neprijatelje i da ih kod tebe pobožno zagovaramo, da nikomu ne uzvraćamo zlo za zlo i da nastojimo tebi u svemu koristiti.

I ne uvedi nas u napast – niti u skrivenu niti u očitu, niti u iznenadnu, niti u nezgodnu.

Nego izbavi nas od zla – prošloga, sadašnjega i budućega. Amen.

Franjevci-split.hr i Bitno.net

Tikvice u tankom tijestu

Sastojci 6 osoba: 6 listova gotovog tijesta za savijaču; 1 žlica kima; 4 žlice ulja; 40 g Oštrog brašna Podravka; 1 vezica kopra; 200 ml mlijeka; 150 g svježeg sira; 1 vezica peršina; 700 g tikvica i 1 žlica Vegete. Za umak: 3 jaja; 1 žlica ulja; 1 žlica mlijeka i 1 žlica jogurta.

Priprema: Tikvice ogulite, naribajte, malo posolite i zatim ocijedite. Dodajte im mlijeko, brašno, Vegetu, ulje, sir, narezani kopar i nasjeckani peršin pa sve dobro promiješajte. U dubokoj posudi napravite umak od jaja, ulja, mlijeka i jogurta. Tri kore za savijače raširite na radni stol i premažite umakom od jaja. Dio umaka ostavite za premazivanje gotovih savijača. Premazane kore poklopite s ostalim korama koje premažite nadjevom od tikvica i savijte u tri savijače. Savijače složite u nauljen lim, premažite ostatkom umaka od jaja i posi-

pažite kimom. Pecite u pećnici zagrijanoj na 180°C oko 40 minuta.

Posluživanje: Tikvice u tankom tijestu narežite i poslužite uz kiselo vrhnje kao toplo predjelo.

www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

B	L	A	Ž	E	N	E	□	R	O	Đ	E	N	A
G	O	R	I	L	A	□	D	O	□	E	T	E	R
□	K	A	V	A	N	A	R	□	D	R	I	N	A
M	A	L	O	□	O	K	R	A	J	A	K	□	K
A	L	□	T	A	S	T	□	R	E	M	E	N	□
R	I	M	□	T	□	□	□	□	□	V	□	T	E
I	T	A	K	A	□	□	□	□	□	I	V	A	N
J	E	Z	I	K	□	□	□	□	□	C	A	□	A
E	T	A	P	A	□	□	□	□	□	E	T	I	D

Nagrađeni: Andrija Balogović, Engelskirchen
Tomislav Madarević, Đakovo

SUSRETI

FRANKFURT AM MAIN

Održan područni ministrantski susret

Susret ministranata iz hrvatskih katoličkih misija i župa Rajnsko-majnskog pastoralnog područja održan je u subotu 16. rujna u organizaciji Hrvatske katoličke župe Frankfurt am Main u Frankfurtu. Susret, na kojem su se okupili ministranti

na slavu Božju kako bi ljude doveli Bogu. „Naše slavlje na zemlji odraz je slavlja na nebesima. Ono što radimo tijekom sv. mise vrsta je neke udaljene jeke onoga što se događa u raju jer je sv. misa spoj s rajem, jer je Bog prisutan među nama, jer je onaj u ko-

me što sve ministrant treba znati o svojoj službi. Na kvizu je sudjelovalo pet ministrantskih ekipa iz pet župa i misija pristiglih na susret. Kviz se sastojao od pismenog i usmenog dijela. Prvo mjesto osvojila je ekipa HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus, drugo eki-

Okupljeni ministranti u crkvi Deutschorden u Frankfurtu

i ministrantice iz HKŽ Frankfurt am Main, HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus, HKM Offenbach am Main, HKM Rüsselsheim i HKM Wiesbaden, započeo je misnim slavljem u crkvi Deutschorden (Njemačkog reda) u Frankfurtu. Misno slavlje predvodio je i propovijedao dušobrižnik u HKŽ Frankfurt fra Ivan Čikara u zajedništvu s voditeljem HKM Offenbach fra Tomislavom Dukićem, župnikom HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus fra Marinom Vukmanom i voditeljem HKM Rüsselsheim fra Ivanom Križanovićem. U misnom slavlju sudjelovali su i župnik HKŽ Frankfurt i predstavnik Rajnsko-majnskog pastoralnog područja fra Željko Čurković, pastoralne suradnice s. Filipa Smoljo (HKŽ Frankfurt), s. Auksilija Milić (HKM Wiesbaden), s. Estera Marijić (HKM Rüsselsheim) i pastoralni rereerent Zvonko Orlović (HKM Offenbach), te više roditelja, braće i sestara i prijatelja ministranata.

Fra Ivan Čikara je u propovijedi istaknuo kako su ministranti, kao i svi vjernici, oni koji su pozvani djelovati

ga vjerujemo i koji nam je sve dao. On je ovdje prisutan na opipljiv način među nama kao brat, sestra, prijatelj, kao onaj kome se mogu povjeriti i onaj na koga se mogu osloniti. Upravo, vi dragi ministranti, predstavljate taj kor svetaca i anđela. Vi ste i svećenicima primjer jer ste jednostavni, ponizni, i mi se u vas moramo ugledati. Zato ste na oltaru, na najsvetijem mjestu da ljudi koji sudjeluju u slavlju sv. mise u vama vide taj primjer malenosti i jednostavnosti“, kazao je dodavši kako unatoč svojim slabostima ministranti imaju veliku ulogu u Božjoj liturgiji, jer smo unatoč svojim slabostima pozvani odraditi Bogu nešto puno veće. „Pozvani smo postati ono što trebamo biti. Ljudi u vama, dragi ministranti, vide nešto lijepo. Lijepo je da možete ministrirati, služiti Bogu i biti primjer drugima. Što ste bolji primjer, Bog će vas bolje nagraditi, a i druge ćemo više predvoditi Bogu.“ Tijekom misnog slavlja pjevala je i svirala skupina mladih „Pax“ HKŽ Frankfurt.

Nakon misnog slavlja u crkvi je bio kviz o ministrantskoj službi, o to-

pa HKM Offenbach, a treće mjesto ekipa HKŽ Frankfurt. Nakon kviza bio je zajednički ručak u dvorani pokraj crkve.

Sportski dio natjecanja organiziran je u Sportskoj dvorani Süd Sachsenhausen u Frankfurtu. Ministranti su se natjecali u više disciplina: u nogometu, graničaru, košarci i trčanju. Prvo mjesto u nogometu osvojila je ekipa HKM Wiesbaden, drugo ekipa HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus, dok je treće mjesto osvojila ekipa HKŽ Frankfurt. U igri graničara prvo mjesto osvojila je ekipa HKM Offenbach, drugo ekipa HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus, a treće mjesto osvojila je ekipa HKŽ Frankfurt. U košarci je prvo mjesto osvojila ekipa HKM Wiesbaden, drugo ekipa HKM Offenbach, a treće mjesto ekipa HKŽ Frankfurt. U trčanju prvo mjesto osvojio je Ivo Buljan (HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus), drugo Fran Bodalec (HKŽ Frankfurt), a treće mjesto Jana Bardek (HKM Offenbach). Na kraju su podijeljeni pokali i medalje.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Hoću li i ja u raj?

Hoću li, Gospode, i ja u raj?
Želim, al' sve se bojim.
Jer tamo će biti slava i sjaj,
A ja na niskom stojim!

Već ako imaš gdje koji kutić,
I to je mnogo za me.
Stisnut ću tamo se, suhi k'o prutić,
Usko je moje rame.

Nikomu neću praviti sjene
Bez buke bi to bilo.
Gospode, ne zaboravi mene,
Ako to ti je milo.

Ako Ti nije milo prisuće
Takova odrpanca,
Pusti, da bar na vratima kuće
Čekam kog Tvojeg znanca.

Da ga zamolim, da se za me moli.
Ako se ni to ne da,
Ja ću svejedno čekati doli,
Već i poradi reda!

Pa kada uđu, kojim je dato,
I mjesta biti neće:
Nebo je malo, al' ništa zato...
Srce je Tvoje veće...

Fra Bonaventura Ćuk

